

AMERIKANSKI SLOVENEK

List za slovenski narod v Ameriki in glasilo K. S. K. Jednote

40 številka

Joliet, Illinois, 11. septembra 1908

Letnik XVII

POŽAR UNIČIL CHISHOLM, MINN.

Cvetoča slovenska naselbina postala v nekaj urah pusto pogorišče.

DOLGOTRAJNI GOZDNI POŽARI.

Škoda velikanska. Samo naši rojaki imajo nad stotisoč dolarjev škode.

Duluth, Minn., 5. sept. — Gozdni požari, ki besne po severni Minnesoti, so danes vpepelili mesto Chisholm, devetdeset milj severno od Mesaba Range, uničili stanovanja 6,000 ljudem in povzročili lastninske škode za več milijonov dolarjev. Plameni so se razprostirali čez več okrajev in mnoga mesta in selišča blizu Dulutha. Prebivalci več mestec se obupno bore, da bi rešili svoje domove, dočim delavci beže iz gozdarskih in rudarskih selišč, da rešijo vsaj svoje življenje.

Medtem pa hud veter podi plamene preko dežele, in ker se ni kmalu nadati dežja, se je pustošenje brzkone šele začelo.

Doslej je znano samo o enem smrtnem slučaju, ampak bati se je, da bo število istih mnogo večje, ko dojdejo natančnejša poročila iz sosednih vasi.

Hibbing, pet milj od Chisholma, je bil nocoj obkrožen po gozdnem požaru in mesto je bilo v nevarnosti, dokler se ni veter zasukal. Ves severni del Douglas countyja, Wisconsin, je v plamenih in več selišč je razdejanih.

Renshaw, petindvajset milj zapadno od Dulutha ležeča vas, je bila nocoj obkrojena po ognju in je brez upa rešitve. Na stotine farmerjev so plameni prepodili iz njihovih domov, in ker je vsled strašnega dima in vročine beg težaven, je brzkone mnogo ljudi storilo smrt v plamenih.

V Bayfieldu, Wis., je zgorelo obdelanega lesa za \$700,000.

Najpogubnejši pa je bil požar, ki je uničil mesto Chisholm. Tri dni so gorele suhe hoste zapadno in severno od mesta, ko so začele goriti tudi vzhodno-ležeče. Pa meščani se niso strahili, ker jih je proti vzhodu ščitilo jezero zvano Long Year Lake. Danes opoldne so se požari od treh strani združili, in plameni so vzbruhnili proti malemu rudarskemu mestu, čez griče in drevje. Tako hitro se je ogenj približal predmestnim poslopjem, da prebivalci niso utegnili rešiti prav ničesar od svojih domačih reči. Ljudje so imeli komaj časa dovolj, da si rešijo svoje življenje, in kmalu so bile ceste, držeče iz mesta, prenapolnjene z ubežniki na vozovih, konjih in pešice. Dve cesti držita iz Hibbinga v Chisholm, in krajša je bila sredi ognja, vsled česar so morali bežati po daljši.

Vozovi so bili dragi. Neki inozemec se je ponudil, da prepelje neko ženo s tremi otročiči do Hibbinga za \$25. Nekdo je preslišal razgovor, potegnil revolver, ga nameril inozemcu na čelo, zlezel na vozček in moža prisilil, da jih je odpeljal v zavetje.

Great Northern-železnica, edina držeča v Chisholm, je nocoj prepeljala na petnajstih vagonih do Hibbinga vsepolno pogorelece. Tam se postavljajo šotori zanje.

Pozno popoldne je vter prignal plamene čez mesto Chisholm in poslopja so začela izginjati. Lesene hiše na zapadnem koncu Main ceste so bile kmalu v plamenih. V nekaj minutah so že gorela vsa poslopja na obeh straneh ceste, in ljudje so gledali z jugozapadnih holmov, kako gore gorje domovanja.

Med zgorelimi poslopiji so: First National Bank, vredno \$25,000; mestna zbornica, \$25,000; R. S. O'Neil Hotel, \$25,000; Chisholm Filter Plant, \$15,000; Lovrene Novakova stavba, \$13,000; stavba trdnice Sapere & Sons, \$12,000.

Houghton, Mich., 5. sept. — Na milijone čevljev lesa je zgorelo južno od tukaj in mnogo farm je v nevarnosti.

Duluth, Minn., 6. sept. — Minnesotke in wisconsinske oblasti so začele skrbeti za olajšbo 12,000 oseb, ki so zdaj brez strehe vsled velikih gozdnih požarov v okrajih Louis, Carleton in Itasca v državi Minnesota ter v severnem delu okraja Douglas, Wisconsin.

Plameni, ki so uničili na tisoče akrov lesovja in razdejali mnogo mestec ter nanarili škode nad \$3,750,000, so danes zamrli, in če se veter ne zasuje, ni več velike nevarnosti za še hujšo škodo.

Vojska postava je proglašena in oddelek milice je poslan v Chisholm, kjer so skoro vsa poslopja vpepeljena. Štiri stošče ubežnikov iz tega mesta je našlo zavetje v Hibbingu, kjer so nastanjeni v šotorih, a za hrano skrbe meščani in država.

Minnesotski guverner Johnson je

danes izdal oklic, s katerim poziva vse prebivalstvo na pomoč za razdejana mesta Chisholm, Shenando, Hartley in Pillsbury. Vse župane mest in vasi kliče k pomožnemu sodelovanju.

Da sta bili rešeni mesteci Buhl in Nashauk, oddaljeni sedem ozir. petindvajset milj od Chisholma, je pripisati temu, da se je veter zasukal in da se je 1,000 rudarjev in prebivalcev upravnemu celotno noč pri odvratanju pretečih plamenov, ki so švigali preko mestec.

Chisholm, najsičajneje napredujoče mesto na Mesaba Range, je sedaj žalostno pogorišče. Očrneli in kadeči se ostanki zgorelih poslopj so edine tužne priče sredi kupov pepela o napredku, osredotočenem v glavnem mestu železonožnega ozemlja.

Edino preostala poslopja so nova srednja šola, vredna \$125,000, katoliška cerkev, italijanska cerkev in tucat domovanj na južni strani mesta, ki so bila rešena vsled neumornega napora prebivalcev.

Lastninsko škodo cenijo na \$1,000,000 in škodo na osebnih vrednostih na \$750,000, vstevši trgovske zaloge. Prizadeži trgovci so baje zavarovani za \$500,000.

Hibbing, pet milj zapadno od Chisholma, je sinoči dal pribežališče 1,000 pogorelcem, a nocoj najde v tem mestu zavetje 5,000 oseb.

Duluth, Minn., 7. sept. — Gozdni požari spet besne, in mesteci Snowball je vpepeljeno. Ogenj prodira proti Hibbingu, in več drugih mestec je v nevarnosti.

Duluth, Minn., 8. sept. — Hibbing, največje in najbolj prosperujoče mesto na Mesaba Range, je v nevarnosti, da pogori. Vse prodajalnice v mestu so zaprte in prebivalci odvrtačo plamene.

Duluthska požarna bramba je po prvi brozjavki iz Hibbinga za pomoč odposlala oddelek gasilcev s potrebnimi stroji na lice mesta. Mesaba-železnica ima tamkaj pripravljene vlake, da odpelje ljudi, ako bo treba.

Dim iz gorečih gozdov tako zatemnjuje Hibbing, da morajo čez dan goriti električne luči.

Mesto Grand Marais, Minn., na severnem bregu, je popolnoma obdano od plamenov. Ljudje so v silni stiski, ker ne morejo nikamor bežati. Požari besne miljo od mesta. Naseljenci iz okolice beže v mesto. Meščani vsled gostega dima komaj dihaajo. V eni uri utegne mesto pogoreti, če se veter zasuje.

Ashland, Wis., 8. sept. — Požari se bližajo temu mestu. Nevarnost je velika.

Houghton, Mich., 8. sept. — Vsled gozdnih požarov na treh straneh je bakreni okoliš v severnem Michiganu nocoj v doslej neznanosti stiski. Več mest, vstevši rudarske mestece Ahmeek, je v veliki nevarnosti in na stotine radovoljcev pomaga krajevnim gasilcem, preprečiti popolno uničenje lastnine. V zadnjih osmih urah napravljeno škodo na drevju cenijo na \$1,000,000.

Hibbing, Minn., 9. sept. — Dvesto Črnogorcev rudarjev, nedavno odsvoljenih iz rudnikov, je baje povzročilo gozdne požare v tem distriktu. Nekaj ženska iz Hibbinga je danes videla v hosti necega Črnogorca, ko je prižgal kup listja; poklicala je na pomoč, in ogenj so pogasili. Črnogorci so se bili baje razkropili po gozdih in jih jeli zažigati, da uničijo rudarski distrikt.

Dva Črnogorca so danes vojaki zasacili v Chisholmu, ko sta penila neko pogorelo prodajalnico.

Mestni zbor v Hibbingu je danes dovolil \$5,000 za trpine. Zasebne zbirke znašajo doslej \$2,500. Duluth je baje nabral \$35,000, in Eveleth \$1,500.

Po vsej severni Minnesoti se vzplamenevajo mali lesni ognji, ki jih treba gasiti noč in dan, da ne povzročijo novih nesreč.

Mesti Hibbing in Grand Marais sta rešeni, ker se je na srečo veter zasukal v stran. Poročila iz Aurore in drugih mest pravijo, da je nevarnost prestana. A po gozdih požari ne prenehajo še več dni.

Nocoj je začelo deževati, prvič v dveh tednih. Dež v Hibbingu pomenja konec gozdnih požarov.

Rojak o požaru.

Hibbing, Minn., 7. sept. — Slavno uredništvo Am. Slov. Dovolite mi, da se zopet enkrat oglašim v cenjenem listu; a žal, da nimam kaj vselega sporočiti. V bližini našega mesta se je dogodila pretresljiva novica. V petek, to je, dne 6. t. m., je nastal požar v gozdu blizu našega mesta. In nastala je velika sapa in je zanesla ogenj v naše bližnje mesto Chisholm, in vpepeljeno je bilo v dveh urah do kraja; ostalo ni drugih kakor cerkev, čaka in par družah hiš. Vpepeljeno je tako, da bi človek, ako mu ni bilo mesto dobro znano, ne našel glavne ceste. Nastal je požar ob 6. uri zvečer in do 9. ure ni bilo mesta več. Ljudstvo je vse bežalo v naše mesto Hibbing, kjer je bilo toliko ljudstva, da so bile skoro vse hiše prenapolnjene, tako da so

DVE DRŽAVNI KONVENCIJI.

Republikanci so zborovali v Springfieldu, Ill., in demokratje pa v Peoriji, Ill.

BILO PRAV MALO OPRAVILA.

Obe stranki sta sprejeli svoji platformi po običajnih govorih.

Springfield, Ill., 9. sept. — V državnem arzenalu se je danes vršila republikanska državna konvencija. Udeležba ni bila tako velika, kakor sicer ob državnih konvencijah. Predsedoval je govornik zavezne poslanske zbornice "Joe" Cannon. Konvencija ni bila pravzaprav nič drugega, nego složno zborovanje politikov; ker je bila namreč nominacija državnih uradnikov določena že dne 8. avgusta ob prvotnih volitvah, zato niso imeli delegati nikakega drugega dela, nego s tozadevnim sklepom proglasiti dotičnike nominiranim.

Govornik Cannon je pozival v daljšem govoru stranko k složnemu sodelovanju. Nato je hvalil upravo predsednika Roosevelta. Glede delavskih zadev je rekel Cannon, da imajo delavci neizpodbitno pravico, organizirati se, a za napačno in pogubno smatra, da si nekateri delavski voditelji prisvojujejo pravico, nadzirati delavske glasove. Odločno je izjavil, da bo, če zopet izvoljen, glasoval proti vsem postavam, ki bi bile v korist samo enem razredu državljanov.

Govorili so še drugi delegatje o raznih predmetih.

Demokratska drž. konvencija.

Peoria, Ill., 9. sept. — Demokratje so imeli danes tukaj v "Coliseumu" zelo navdušeno državno konvencijo. W. J. Bryan in kandidat za guvernerja Adlai Stevenson sta žela velike ovacije. Pred Bryanom in Stevensonom je govoril slepi senator Gore iz Oklahome, ki je med gromkim ploskanjem pozival Ilinoičane, dodati dvema velikima predsednikom Lincolnu in Grantu, ki ju je država že dala, še tretjega, namreč Bryana, ki je sam sin države Ilinoisa.

Platforma, ki je bila potem sprejeta, priporoča denverske sklepe in Bryana, kakor tudi Kerna, ki kot mož sočustvuje z navadnim ljudstvom.

Demokratski predsedniški kandidat Bryan si je izbral za svoj govor predmet: "Država in narod." Smatral je za neobhodno potrebno, da se osredinja vlada drži mej, predpisanih ji po zavezni ustavi in da spoštuje pravice posameznih držav, kajti le potem se bo mogla ljudovlada uspešno razvijati. Samodržno ljudstvo se mora vsakakor ščititi. In tako dalje. Govoru je sledilo gromko ploskanje.

Predsedniški kandidat Debs.

San Francisco, Cal., 9. sept. — Socijalistični predsedniški kandidat Eugene Debs je včeraj govoril tukaj pred 2500 poslušalci. Zabaval je čez obe stari stranki in svojega "prijatelja", predsednika zveze "American Federation of Labor", Samuela Gompersa.

Kolera v Petrogradu.

Petrograd, 9. sept. — Da se je azijska kolera tu pojavila, je sedaj gotovo. Pri neki včeraj umrli ženski so našli bacile. V Sibiriji je kuga že razširjena do Irkutska. V Tangarogu so bili nemiri, ker se je ljudstvo uprlo proti zdravniškim odredbam.

Ljudstvo odpeljali tudi v Duluth. Zgorelo je dosti živine in vsa hišna oprava. Žal, da je mesto skoro čisto slovensko. V srce me je ganilo, ko sem videl uboge žene priti z nedolžnimi otročiči v naročju; prišle niso drugega seboj, kakor kar so mogle v roki nositi, opravljene seveda v delavni domači obleki, ker je ogenj tako naglo nastal, da so bili otroci jedni samo na jedno nogo obuti, jedni pa čisto bos.

Dragi prijatelji in znanci, kateri imate svoje znance tukaj, prosim vas, ozirajte se nekoliko nanje, ker pomoč je jako potrebna, ako se pomisli na pretečeno zimo, kako so bili zaslužki piči.

Čul sem tudi od par naših mest v bližini, da so pogorela, pa ker še ne vem natanko poročati, se ne bodem sedaj s temi pečal.

Kolikor sem sam prevedel, je na stotisoče škode pri naših Slovencih. Jedni obupujejo, a jaz jih tolažim, da Bog je dal, Bog je vzel, pa da Bog bode še dal; kajti vera naša nas tako uči, da kdor Boga ne pozabi, tudi Bog njega ne pozabi.

S tem končam svoj žalostni dopis in pozdravljam vse Slovence po vseh Združenih državah. Pozdravljam tudi tebe, Am. Slovence, in ti želim obilo uspeha.

Frank Golob, P. O. Box 445.

Rockfordski škof.

Chicago, Ill., 8. sept. — Uradno obvestilo o imenovanju škofa P. J. Muldoona za prvega vladiko novoustanovljene škofije v Rockfordu, Ill., je prejel nadškof Quigley po kabelogramu iz Rima včeraj.

Spet delajo.

Birmingham, Ala., 7. sept. — Dasi je bil danes pravzaprav Delavski praznik, se je vendar vrnila množica rudarjev, ki so dva meseca štrajkali, spet na delo. V zadnjem tednu je zavzelo svoja stara mesta do 10,000 delavcev.

John Mitchell.

Marion, Ill., 7. sept. — Bivši predsednik John Mitchell od premogarske zveze je imel tukaj slavnostni govor na Delavski praznik. Pobijal je dostikrat slišano trditev, da so bogatinci vedno bogatejši in reveži vedno revnejši. Tudi je govoril poln spoštovanja o sodniškem stanu, dasi je priznal, da se tudi sodniki lahko zmotijo.

Delavski park.

Indianapolis, Ind., 7. sept. — Unijci v tem mestu so v ponedeljek uradno posvetili nedavno kupljeni in samo za unijske svrhe odločeni Delavski park. Slavnostni govor je imel podpredsednik Fairbanks. Njegov predmet je bil, da so se delavske razmere v zadnjih letih odločno zboljšale in da se bodo še bolj po odkritem razpravljanju vseh vprašanj.

Blaznež pri Rooseveltu.

Oyster Bay, 7. sept. — Neki "crank" ali blaznež, oborožen z nenabitim revolverjem, se je klatil blizu Sagamore Hilla in je bil po kratkem odporu prijet po tajnih redarjih in dejan v zapor, ker je skrivaj nosil orožje. Trdil je, da se imenuje John Coughlin, da je tajen policaj in da hoče govoriti s predsednikom, da doseže od njega odposlatev 10,000 vojakov v zatrtje zločinov v Bostonu. Mož je brez dvoma ob pamet.

Naselbina bankirjev.

San Francisco, Cal., 5. sept. — V bankirsko naselbino tukajšnje okrajne ječe, v kateri se že nahajata predsednik in blagajnik počene banke "California Safe Deposit & Trust Co." za radi poverenja bančnih skladov, sta bila danes vpeljana še dva člana, namreč A. F. Mrtel, predsednik, in A. B. Nash, blagajnik istotako počene "Market Street"-banke. V nekaj dneh upa policija prijeti tudi še pomožnega blagajnika zdajmenovane banke, Louis O. Havena. Vsi trije so istotako obdolženi poverenja bančnih skladov in ponarejanja.

Nestrpni socialisti.

Dunaj, 9. sept. — Prebivalstvo v Rumbergu na Češkem je razburjeno. Tam so se sestali nemški katoličani na shod. Pa socialdemokratje in svobodomiselci so zagnali hrum in šum proti prireditvi kongresa in so na vse mogoče načine motili zborovanje. Zborovalce je morala ščititi pomnožena policija.

Čehi in Francozi.

Praga, 8. sept. — V čast navzočim odposlancem pahiškega mestnega sveta, tam so Čehi priredili banket, katerega so se udeležili vsi mestni odličnjaki. Ravnatelj za kupčijske in obrtne zadeve v francoskem trgovskem ministrstvu, F. Chapsal, je napil na zdravje Čehom, katere je označil kot vredne francoskega prijateljstva, in izpil je "na prijateljsko razmerje med kraljestvom češkim in Francijo". Govor in navdušenje po istem med udeleženci je nemške kroge razburil do besnosti.

Kitajci napadli Francoze.

Victoria, B. C., 5. sept. — S parnikom "Empress of India", ki je včeraj semkaj dospel, so došla poročila o nekem kitajskem napadu na francoske vojake. Teh je bilo 100, a Kitajcev do 600. Napad se je vršil pri Laugvainu blizu Tongkinga. Francoski oddelek obstojec iz strelcev in legionarjev pod poveljstvom kapitana Fleury, so Kitajci napadli iz zasede. Francozi so morali skozi neko sotesko, ki je bila ob vzvišenih straneh zasedena po Kitajcih. Ampak Francozi so se borili pogumno in so zasedli selišče ob izhodu iz soteske. Od tam so bili pregnani, pa kraj so spet vzeli, a konečno so jih Kitajci prevladali. Kapitana Fleury, nekega drugega častnika in do 40 vojakov so Kitajci usmrtili, narkar so jim glave in druge ude odrezali. Le malo Francozov se je rešilo neranjenih.

O NAČRTU ZA VELIKI KANAL.

Volivci v državi Illinois bodo novembra meseca glasovali o zelo važni točki.

ZA GRADNJO TREBA DENARJA.

Tozadevni sklep državne postavodaje pride na glasovanje.

Globoki vodovod od jezer do zaliva (The Lakes-to-the-Gulf Deep Waterway) se razteza 1625 milj, od vhoda v Chicago River v Michiganskem jezeru do Eads Jetties v Mehiskem zalivu, s padom 579 čevljev od nizke gladine Michiganskega jezera, ter ima sledeče tri značilne odseke:

1) Ilinoiski vodovod, od Chicago do St. Louisa, 367 milj, s padom 196 čevljev.

2) Srednji Mississippi, od St. Louisa do Cairra, s padom 108 čevljev.

3) Spodnji Mississippi, od Cairra do zaliva, 1072 milj, s padom 275 čevljev. Zalivova gladina z globoko vodo se raztega navzgori do Red Riverja, 308 milj.

Ilinoiski vodovod ima štiri naravne odseke:

a) Čikaški zdravstveni in brodarstveni kanal (vstevši Chicago River in takozvani "Drainage Canal"), se razteza od Michiganskega jezera 36 milj do Des Plaines Riverja nad Jolietom, s padom 40 čevljev na koncu.

b) Des Plaines in gorenji Ilinois River, se razteza od nizke vode in 2 do 3 čevlje nad koncem Drainagekanala nad Jolietom, skozi kamenito dolino 61 milj do Starved Rocka blizu mesta Utica, s padom 106 čevljev od prvotne nizke vode v Ilinois-reki. Ta oddelek je predmet predlaganemu ustavnemu popravku.

c) Nizka ali globoka Ilinois-reka, se razteza skozi naplavno dolino 228 milj do Mississippija, s padom samo 28 čevljev.

d) Alton-oddelek, pokriva Mississippi-reko v razdalji 42 milj med ustjem Ilinois-reke in St. Louisom, s padom 22 čevljev.

Nekdanji odtok iz gorenjih velikih jezer so tvorili Chicago Divide ter reki Des Plaines in Ilinois, in preostanek stare struge tvori Lake Peoria. Joliet in Marquette sta prva prehodila to pot septembra meseca 1693, in leta 1674 je Joliet že mislil na kanal preko kraja Portage, po katerem naj bi barke plule do Floridasa.

Tok Summit ali pravzaprav Divide je bil 180 let po odkritju v sedanjem čikaškem obmestju, 7 do 8 milj po reki od jezera in blizu "bridevella", z višino 10 do 11 čevljev nad nizko vodo ter 5 do 6 čevljev nad visoko vodo v Michiganskem jezeru. Pravi Summit je kamenita struga eno miljo nad Lemontom in 22 milj od jezera, 7 do 8 čevljev nad nizko vodo in 2 do 3 čevlje nad visoko vodo v Michiganskem jezeru. Razdalja preko Dividetoka do jezerske gladine v Romeo je okoli 28 milj v najkrajši črti, ampak geološko se Divide računa do Lake Joliet, 38 milj od Michiganskega jezera.

Major Long je leta 1816. izvršil uradno raziskavo za kanal, po navodu vojnega tajnika, ampak takozvani "Ilinois & Michigan Canal" ni bil dejanski otvorjen prometu do leta 1848. Raztega se ta kanal 96 milj od Chicago Riverja v Bridgeportu do Lower Illinois reke v La Salle, s širino 60 čevljev, globino 6 čevljev, a po njem lahko plujejo ladje z nakladi do 200 ton. Prvotna površina Summitova je bila 8 čevljev nad Michiganskim jezerom, in ta je bila znizana do jezerske površine od l. 1866. do l. 1871. po čikaških v odtočne svrhe, in v posebnem zasedanju državnega postavodajstva po velikem požaru meseca oktobra 1891 so se Chicago povrnilo stroški v znesku \$3,000,000. Po Munnovi resoluciji leta 1881. je drž. postavodaj zahteval, naj Chicago skrbí za boljši odtok po kanalu s pomočjo črepalnic pri Bridgeportu, in razkrojavanje nanesene nesnage.

Odkar je bil Ilinois & Michigan-kanal otvorjen leta 1848., je desetero poročil in odtov priporočalo zboljšavo reke navzdol od mesta Joliet.

Da se zgradi "Chicago Drainage Canal", je sklenila drž. postavodaj leta 1889.; začeli so z delom septembra meseca 1892 in kanal je bil otvorjen januarja meseca 1900. Sedanji kanal obsega Chicago River in se razteza 36 milj milij do postaje za vodno silo nad Jolietom, ampak pravica, odstranjevati ovire in tako preprečati povodnji in škodo, se razteza do ustja reke Ilinois. Po osnovnem zakonu je kanal napravljen za brodonosno reko in javno vodno pot, in Združene države prevzamejo nadzorstvo nad brodarstvom, brzko se reki Des Plaines in Ilinois tako zboljšata, da se lahko zvežeta s kanalom.

V skalo vsekani kanal je dolg kakih 17 milj, širok 160 čevljev na dnu in 2 čevlja širši ob vodni črti; v rahli zemlji izkopani kanal je dolg kakih 19 milj in kjer je dovršen, je širok 202 čevlja na dnu in 300 čevljev ob vodni črti, ampak ta del kanala se lahko postopno razširja v razmerju z narastkom prebivalstva; in kanal je globok 24 čevljev vseskozi ob stalni nizki vodi Michiganskega jezera, in je opremljen z vrtilnimi mostovi, ki se odpirajo leta 1909.

Stroškov je imel "Sanitary District" za vse svrhe do januarja 1907 skupaj \$53,000,000.

Ko bo kanal dovršen, bo znašala "capacity" 14,000 kubičnih čevljev vode na sekundo, tako da se bo lahko proizvajalo 43,000 konjskih sil na turbinski napravi pri Jolietu. Vodosilna postaja je že zgrajena, ampak sedanji tok je omejen na 4200 sekundnih čevljev iz ozira na brodarstvo v Chicago Riverju, dokler je bo omenjena reka primerno razvita.

Po načrtu komisijskega z imenom "The Internal Improvement Commission of Illinois" se ima zgraditi pet zatvornic (locks), vsaka 960 čevljev dolga, 108 čevljev široka in 24 čevljev globoka. Štiri vodoravna površja (levels ali pools) se nameravajo napraviti med koncem Drainagekanala in mestom Utica. Jolietška vodoravna površina ima biti kakih 5 milj dolga, 24 čevljev globoka in 360 do 440 čevljev široka, s padom 35 čevljev v Lake Joliet in 43,000 konjskimi silami. Vodoravna površina pri Kankakee ima biti 15 do 18 milj dolga do kake točke pod ustjem Kankakee Riverja, s padom 20 čevljev in 25,000 konjskimi silami. Vodoravna površina pri Morrisu ima biti 27 do 30 milj dolga do kake točke blizu Ottawae, s padom 20 čevljev in 26,000 konjskimi silami. Vodoravna površina pri Ottawi ima biti 10 do 11 milj dolga do kake točke blizu Starved Rocka, s padom 31 čevljev in 36,000 konjskimi silami. Skupni pad je 106 čevljev v razdalji 61 milj ter 130,000 konjskimi silami na turbinski napravi. Troje vodoravne površine pod Jolietom so očrtane z globino 14 čevljev.

Skupni stroški, vstevši razvite vodne sile, so proračunjeni na \$18,000,000, in da se ti pokrijejo, je državna postavodaj v obeh zbornicah enoglasno sklenila dne 16. oktobra 1907, da se da na ljudsko glasovanje novembra meseca 1908 predlog, ali naj državna postavodaj v nameravano zboljšavo in podaljšavo kanala določi svoto \$20,000,000. Po načrtu se ti stroški povrnejo z dohodki iz vodne sile, ne da bi se ljudstvo posebej obdačilo.

Združene države so pripravljene zgraditi petere zatvornice, ki bi stale \$8,000,000. Združene države bi tudi oskrbele potrebno brodogeje, s katerimi bi se odstranjevala naplavina iz reke Lower Illinois in sicer po 10,000,000 do 12,000,000 jardov na leto, tako da bi se reka temeljito izpremenila in struga poglobila v nekaj letih; in zbolj šalo bi se nad 300,000 akrov naplavne zemlje (alluvial lands).

Vodovod skozi Alton-oddelek bi se napravil s pomočjo nasipa pod mestom Alton in kanala do luke St. Louis.

Zavezni načrt od konca Drainagekanala do St. Louisa je proračunjen na \$31,000,000, za globino 14 čevljev. Državni načrt je drznejši in obsežnejši, in je določen tako iz ozira na to, da se ves kanal sčasoma razvije z zavajnim sodelovanjem v končno globino 24 čevljev. To sodelovanje pa je takorekoč zagotovljeno s tem, da se ne bodo vpoštevale nobene zasebne koristi, ki bi utegnile ovirati zgraditev in rabo globocega kanala.

Jolietске novice.

Alderman Ant. Nemanich, ki je začetkom tega tedna opasno obolel, je junaško prestopil nevarnost in se počuti že mnogo bolje.

Nova slovenska godba "Stone City Band", broječa 28 godbenikov, priredi imeniten koncert s plesom v Golobčevi dvorani v soboto, dne 12. septembra zvečer. Mladina, na noge!

G. Ant. Golobitsh je kupil za "The Joliet Slovenic Coal Co." par krasnih in krepih konj za \$400.00.

Naznanilo.

Ker se je več delegatov že oglasilo, da si bi preskrbeli svojo posebno karo, za to pripravljamo, da uredimo, ako mogoče, cenejšo vožn

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Joliet, Ill., 9. sept. — Delavski praznik smo obhajali v našem mestu ob krasnem vremenu dostojno, a brez počestne parade in brez vsake druge šumne slavnosti, kakor so bile običajne prejšnja leta. Vsakdo se je zabaval po svoje. Dellwood park je bil prizorišče največjega razveseljevanja, a tudi ostali parki so bili polni piknikarjev. Vseposod je vladal najlepši red.

— Našo slovensko farno šolo obiskuje letos 410 otrok, izmed teh je 225 dečkov in 185 deklic.

— Umrila je predzadnji ponedeljek, dne 31. avgusta, zvečer ob 1/8. uri šele 4 mesece stara Marija, hčerka g. Nik Vranicharja in njegove g. soproge Neže. Pogreba, ki se je vršil naslednje sredo, se je udeležilo mnogo sorodnikov, prijateljev in znancev bridko prizadete družine.

— Prihodnjo soboto, dne 12. t. m., zvečer se bo vršilo v tukajšnji hrvatski cerkvi Blažene Device Marije blagoslovljeni krasne zastave, katero si je omislilo društvo Zrinjski-Frankopan br. 23. H. Z. u. Ill. Blagoslovljenja se udeležijo tudi slovenska družstva, kakor čujemo. Po istem se bo vršila veselica v Turner Hallu na N. Chicago cesti.

— Kaj pa je z načrtom za veliki brodarstveni kanal od jezera do Mehškega zaliva? Kdor se zanima za to stvar, ki je največjega pomena tudi za naše mesto, naj pride prihodnji ponedeljek, dne 14. t. m., zvečer ob polnoči v tukajšnji Auditorium na voglu N. Chicago in Clinton cesti, kjer bo govoril o tem kanalskem načrtu kongresnik Lorimer, načelnik državne organizacije v pospeševanju tega velikankega načrta. Mr. Lorimer bo razkazoval razne velike zemljevide in mape, da očitno pokaže razne koristi nameravanega globokega kanala. Ne pozabite in pridite vsi, ki se zanimajo za stvar in ste večji angleščine — prihodnji ponedeljek zvečer v Auditorium!

O tej stvari nam je dopisal g. Jos. Stukel, naš vrli rojak, še sledeči dopis:

V korist vsem Slovincem v Jolietu in v državi Illinois: — Kongresman William Lorimer, kateri je takorekoc oče in ves navdušen za globoki vodovod pri državnih glavnih zborovanjih v Springfieldu, Ill., in ki se zelo trudi, da bi dosegli globoki vodovod od Chicago ozir. Michigankega jezera pa do Meksikanskega morskkega zaliva, ter kongresman H. T. Rainey, bosta držala govore v Auditorium-dvorani, vogel N. Chicago & Clinton St., nad Stillmanovo lekarno, v Jolietu ob polnoči uri zvečer, ponedeljek 14. sept. 1908. Govor bo samo vodovodni promet in boste slišali, kako je pravilno in kaj zahtevate vi od vaših poslancev, za katere se bo volilo prihodnji mesec november, kaj da naj oni za nas naredijo. To pomeni, da naj tisti možje naredijo državna pravila, katera dajo celo moč in pravico državnim poslanecem voliti za \$20,000,000 vrednostnih bonpov za to, da se doloži za izgotavljanje globokega vodovoda, od Lockporta pa do La Salle, in potem naj ima država celo pravico do vseh vodnih moči (ali water power) ob celem vodovodu (canal). Ta vodna moč (water power) bo 130,000 električnih konjskih sil. To bo prineslo državi Illinois \$3,000,000 ali več na leto. Država nič drugega, ko samo dobra stoji za to. Potem državni zbor bo gledal, da bonds bo plačen iz vodovodnih prihodkov. Ne en dolar ne bo potreba plačati davkoplačnikom od cele države. Kadar bo vodovod zgotovljen, potem bo država dobila \$3,000,000 vsako leto v državno blagajno. Mi želimo nekaj dobrih moči vseh narodnosti in v vsakem mestu, naj pridejo na to zborovanje, da bodo oni razumevali povedati drugim, da koliko bo se zboljšalo in napredovalo v teh zadevah.

— Razložiti bližnjim sosedom. Mi znamo, če bodo ljudje volili za delovanje globokega vodovoda in kekar bo izdelan, da država Illinois bo imela največ tovarn v celi Ameriki in obrtniških in finančnih sredstev na celem svetu. Naprošeni ste priti na to zborovanje. Pripeljte vaše sosede svoje seboj. To je eno najbolj važno vprašanje, katero se vam predlaga volilcem države Illinois v mnogo letih. Vam je v korist in brezplačno. Kongresman Rainey bo kazal ogledne slike od različnih vodovodov od celega sveta. (Podpisan: Jos. Stukel.)

— Utekla sta iz tukajšnje državne kaznilnice zadnji četrtke kaznenjca James Kaiser, star 33 let, in Clarence Wise, oba doma iz Chicage. Delala sta v kamenolomu, ki leži vzhodno od Collins ceste in severno od kaznilnice za ženske ob progi Elgin, Joliet & Eastern-železnice. Ko so oblasti doznale o ubeegu, so nemudoma ukrenile vse potrebno, da se pticka spet ujame, in obveščene so bile policije vseh sosednjih mest. Zasledovana sta bila ubežnika do Blue Islanda, a tam se je izgubila vsaka sled za njima.

— 61. recij: eninšestdeset jolietških salunarjev je bilo zadnjo soboto na okrajnem sodišču obtoženih kršenja nedeljske postave, in sicer je proti vsi temu kršitelju vloženih po šest tožeb.

Torej skoro polovica vseh jolietških salunarjev na zatožni klopi! Med njimi je 16 slovenskih gostilničarjev.

— Pisma na pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Miljković Dane, Sekula Francišek, Šenk Valentin, Tušek Ivan in Mrs. Oklesen Alojzija.

— G. Nik Vranichar naznanja svojim prijateljem in znancem sledeče: Odslej znanprej sem vslužben pri tvrdi ki Stern's Big Store, in zagotavljam Vas, da je ta prodajalnica priporočila vredna, kadar želite dobrega blaga po pravi ceni. Ne pozabite obiskati me, ako česa želite ali ne. N. V.

— Kuhajte vodo! Tako priporočila mestni zdravstveni komisar Schuessler. Pojavilo se je namreč spet nekaj slučajev vročinske bolezni, ki jo ponajveč povzroča slaba pitna voda.

— Ako se ponesrečite; ako kupite hišo ali posestvo in rabite pojasnila; ako rabite pojasnila glede evropskih ali ameriških postav — obrnite se na me, ki sem edini avstrijski advokat v Jolietu in sem namestnik konzula. S. E. Freund, 320 Barber Bldg.

— Ali ste bolni? Pridite ali pišite slovenskemu zdravniku: Dr. Ivec, 711 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Brockway, Minn., 30. avg. — Gosp. urednik: — Prosim za mal prostorček v vašem cenjenem listu, da si izpolnim željo naznaniti dragim rojakom po širini Ameriki kakor tudi drugod, da sem pred nekaj tedni srečno dokončal veselo in spomina vredno potovanje v staro domovino in nazaj. Naj takoj pričnem, da smo bili štirje, namreč: Jaz, Jože Kocjančič, Matevž Hudovernik in Primož Skumavec. Že dalj časa nas je navdajala želja pogledati stari kraj:gg. Skumavec in Hudovernik z ozirom da sta bila rojena in preživela svoja mlada leta v krasnih kranjskih dolinah, g. Kocjančič in jaz pa se z večjim pomenom, namreč, ker sva oba rojena ameriška Slovence, da bi enkrat videla prelepo podnebje in mile kraje, v katerih je tekla zibelka najinih preljubih starišev.

Obstuti z mnogimi voščili srečnega potovanja od naših predragih, napotili smo se od doma dne 25. aprila ter dospeli v New York dne 27. aprila popoldne. In smo obstali en dan ter si ogledali marsikatero lepoto tega velikankega mesta, ter naleteli na mnogo naših rojakov. Dne 29. aprila, ravno ko je vzhajalo zlato sonce ter razprostralo svitlo žarke na vse strani, smo se poslovili od ameriškega obrežja ter odpulili s parnikom "New Amsterdam", hollandske družbe proti zaželeni Evropi. Živelimo smo jako prijetno na širokem morju, v najboljšem zdravju, in akoravno nas je bilo le pet ali šest Slovencev med mnogoštevilnimi narodi, vendar se nismo ustrašili tu in tam zapeti kako lepo narodno pesmico, katera nam je sladko odmevala od valov šumečega morja. Po preteku osmih dni smo srečno vstopili na francoska tla. Obiskali smo nekaj slavnih in veličastno mesto Pariz ter si najeli sprevoznika z avtomobilom, kateri nas je popeljal na mnogostere kraje obširnega mesta. Obiskali smo velikanško katedralo Notre Dame katere stolpi se vzdigujejo visoko nad vse strehe pariške v živo spričevanje, da prebiva nad oblaki Tisti, v katerega čast je bil sezidan ta krasni hram božji pred več sto leti, ko je še na Francoskem bolj gorela, vnama za čast božjo. Ogledali smo si tudi veličastni Pantheon, cerkev, v kateri počivajo zemeljski ostanki nekdanjega močnega Napoleona ter videli kako obdajajo še dandanes njegovi grob vse zastave, katere si je pridobil s krvavimi bitkami po raznih kraljestvih Evrope. Ker nas je le vlekla želja, dospeti v milo kranjsko deželo, pustili smo na strani druge zanimivosti Pariza ter se podali naprej. Začuden in radovednosti polni smo se podali na pot, ki nas je peljala skozi Švico; vendar se nam je zdelo le vse ptuje, dokler se nismo približali precej h koncu Tirolske meje.

V vednem spomnu pa nam bode ostal vesel trenutek, ko nas je pripeljal iz Koroškega brzovlak skozi velikanski predor Karavank ter nam odprl krasno dolino Kranjsko. Polni radovednosti smo gledali na vse strani, ko so se nam prikazovale lepe bele cerkevce. Naenkrat pa obstanejo te železne noge vlaka ter zaslisišmo klicati "Veldes, Blejsko Jezero". Neopisljiva radost nas je obdajala, ker smo vedeli, da je srečno končana truda-polna pot štirinajstih dni. Prvi pogled na krasni Bleški otok, kjer se dviga mala cerkevica Matere Božje, ograjena s prelepim jezerom, katerega obdajajo visoki hribi na vse strani. Lahko si misliš, predragi čitalec, s kakršnim začudenjem sva posebno jaz in moj ameriški tovariš gledala na ta sloveči kraj rajske lepote. Ni brez pomena pesmica, ki se glasi: "Otok Bleški, kinč nebeški, Kranjske zemlje ti." Komaj stopimo pred kolodvor, že nas prijazno pozdravljajo postrežljivji kočijaži (katerih je bilo več ko ne vem koliko), češ: — "No, gospodje, kam se peljemo? Tukaj sem pejte, imam fin voz; ste li z Amerike prišli?" itd. Brez obotavljanja smo se usedli v ko-

čije ter se popeljali v Zgornje Gorje. Bilo je v nedeljo popoldne, dne 10. maja, ravno ko so se verni Gorjanci izsuli iz cerkve od Šmarne. Neštevilne pozdrave smo sprejemali, ko smo se pripeljali v to prijazno vas. Bili so takoj pri nas stari znanci in sorodniki ter nas pričeli radovedno izpraševati od vseh strani. Seveda, gospoda Skumavec in Hudovernik sta bila pri tej priliki prednika. Midva mlada Amerikanca sva en čas le bolj plašeno gledala in pa še tu in tam spregovorila eden proti drugemu, "Looks good to me, how do you like it." Ko sva pa prepričala naše Gorjance, da akoravno sva Amerikanca rojena, pa vsejedno še lepo in gladko govoriva mili materni jezik, pridobila sva si takoj dosti prijazne družine. Ko se hitro malo okrepčamo v prijetni gostilni Kunstelnovi, peljali smo se skozi vas naprej na dom gosp. Miha Zalokarja. Tudi tam smo bili lepo sprejeti in prijazno postreženi ta večer, kajti pripeljali smo jim našega Amerikanca gosp. Kocjančiča, ki je vnuk gospe Zalokarjeve ter prišel tje v spolnitev njih želje, da ostane pri njih zahodna leta njih življenja. Z velikim veseljem in hvaležnostjo so ga sprejeli in tako tudi nas.

Hitro se je raznesla novica po vsem Kranjskem, da so prišli Amerikanci na obisk in sprejemali smo pisma od sorodnikov in prijateljev od raznih vasi, češ: — "Kedaj pa boste kaj k nam prišli?" Skrbno smo porabili naših kratkih šest tednov ter obiskali najpopred bližnje vasi: Dovje, Mojstrano, Jesenice, Grad itd. Ogledali smo si tudi lepo belo Ljubljano ter obiskali nam bivajočega rojaka gosp. Pavel Blenkuška, ki je pred nekaj leti bival v naši fari tukaj v Minnesoti in se potem podal nazaj, da tam na mili Kranjski zemlji preživi svoja stara leta. Peljala nas je tudi gladka cesta na prelepa božja pota Marijina. Obiskali smo Brezje ter z začudenjem ogledovali prekrasno in velikansko cerkev. Tudi ne bom pozabil omeniti, da smo tam slišali preppe Marijinih pesem, katere so odmevale, da še nikoli poprej tako lepo. Mislimo si, kako srečni so naši rojaki, ki bivaajo le dve ali tri ure od tako prekrasne božje poti. Srečne smo se šteli tudi mi, da enkrat stojimo pred kapelico stoterih čudežev. Po okusnem kosilu v gostilni Finčgarjevi, poslovlili smo se, pa le s še večjo vnamo da obiščemo še druge kraje, katere si je izvolila presveta Devica v hram svojih vernih častilcev. Takoj drugi teden smo se podali na Sveto Goro in potem še na strme Višarje. Tu so kraji, ki živo spričujejo, da na milem Kranjskem še vedno gori iskrena vnama za čast preblazene Device. Z vrh visokih gora smo občudovali prelepe doline s krasnimi vasmimi in rodovitnimi vinogradi in polji. Tudi slavni Peričnik smo videli ter šli še celo do Aljaževega doma pod Triglavom, pa bi nas bila še celo na Triglav pot peljala, ko bi bilo en mesec pozneje. Kar nas je pa še posebno zanimalo ozir. naravne lepote, je bil pa vhod skozi lepi Vintgar, skozi katerega, obdana na obe strani z visokim skalovjem, dere razburjena Radovina. Tu skozi smo šli več ko enkrat, ter se vselej okusno okrepčali v prijetni gostilni g. J. Žumra. Bili smo tudi v Luki, kamor smo šli obiskat nam dobro znano in priljubljeno gospo Ano Humar, ki je tudi pred nekaj leti prebivala v naši sredi tukaj v Ameriki. Naj ne pozabim tudi omeniti, da smo se peljali v Polhov Gradec z namenom, da obiščemo tudi rojstno dom našega, vsem tukaj bivaajočim Slovincem priljubljenega preč. gosp. škofa Jakoba Trobeca in obenem tudi kraj, kjer se je rodil naš preč. gosp. župnik, Rev. Ivan Trobec. Jaz in gosp. Skumavec sva se podala še celo v Metliko na Dolenjskem ter bila prijazno sprejeta od g. Jutraša.

Takole nam je izginil čas, žalibog še vse prenalgo. Naenkrat je nastopil dan ločitve, katera nam je bila jako težka. Poslovlili smo se od Dovjčanov, Gorjancev in drugih prijateljev v nedeljo dne 21. junija ter zopet pričeli dolgo pot proti daljni Ameriki. Veliko številu prijateljev nas je sprejelo na Blejsko postajo, da nam še enkrat stisnejo desnico v slovo — ne bomo na gorenske hribe in slavniti otok — in začne se premikati vlak, kateri nam je naglo odvzel milo Kranjsko dolino izpred oči.

Kakor popred, tako smo tudi zdaj srečno potovali ter vstopili čez prag naših dragih dne 5. julija. Zdaj smo tukaj, ali naše misli so pa še vedno več ali manj na milem Kranjskem.

Izrekamo toraj še enkrat presrečno zahvalo vsem rojakom za prijazno postrežbo, posebno pa preč. gosp. župniku J. Azmanu in tudi preč. gosp. župniku Aljažu za njih prijaznost do nas, ter jim želimo še mnogo srečnih let. Še enkrat kličemo vsem Gorenjcem: "Bog vas živi" ter vam ostanemo nepozabljeni prijatelji.

Andrej Peterneš,
Matevž Hudovernik,
Primož Skumavec.

So. Chicago, 6. sept. — Iz naše naselbine imamo poročati veselo novico, da se je nam priljubljene župnik g. John Kranjec povrnil iz domovine, kamor je šel obiskati svojega priletnega očeta in druge svoje znance in prijatelje. Kakor ob njegovem slovesu v staro domovino, tako smo tudi ob njegovem povratku iz Evrope, farani privedli njemu na čast lep sprejem. Njegov začasni namestnik Rev. J. Blažič in cerkveni odborniki so ga

šli s kočijo čakati na postajo in ga spremili v naročje njegove priljubljene mu fare in milih faranov. G. F. Medosh, duša naše fare, se je kar najbolje potrudil, da so farani pokazali ljubezen do svojega dušnega pastirja, ki je zanje že toliko storil. V g. F. Medoshovi dvorani je čakala g. župnika vabljiva večerja, kjer je slavilec v krogu svojih ožjih prijateljev pripovedoval, kaj je zanimivega doživel na potu in v starem kraju. Rev. J. Kranjec nam je ob kratkem razložil vtis, katerega na človeka naredi domovina, ko jo obišče zopet po dolgem času. Povdarjal je posebno, da človek, dokler je v Ameriki, je ne zna zadostno ceniti te naše nove domovine. Šele potem, ko človek pogleda onkraj luže, spozna, kaj je zapustil. Potolažil nas je, da smo nehali tožiti o slabih časih, o katerih se toliko govori in piše v Ameriki in v Evropi. Človek bi kmalu mislil, da je v nebesih, ako se spomni starega kraja. Zato smo hvaležni našemu priljubljenemu župniku za opomine in zato ker je nam mnogim, ki smo hoteli prej ali slej obiskati staro domovino, prihranil stroške. Posebno bi jaz svaril tiste, da ne hodijo v stari kraj, ki imajo stalno ali štetit delo kakor ga imam jaz, ki sem city-man in singel-man ob enem.

Jakob Gorenc, iz raške fare.

Chicago, 8. sept. — Dne 7. septembra je priredilo naše mlado dramatično društvo svojo drugo veselico s prav zanimivim vzporedom. Veselica se je vršila v naši prostrani cerkveni dvorani. Težko mi je izbirati posamezne točke v presojo, ker reči moram, da mi je ugajalo prav vse od začetka do konca. Ta večer nam je res nudil toliko pristne zabave in nam vzbudil toliko prisrčnega smeha, da je lahko rekel vsakdo po končani veselici: Ni mi žal, da sem plačal vstopnino, ker sem res videl nekaj zabavnega in nekaj posebnega. Prvi je nastopil Mr. Jos. Gregorič, ki se je posebno odlikoval v umetnosti "coprnije". Pokazal je našim očem vsakovrstne čudne reči, ki si jih nikakor nismo mogli razložiti. Dasi Mr. Jos. Gregorič še malo časa "copra", vendar se je že zdaj pokazal pravega mojstra v teh stvareh, ki so nam navadnim ljudem popolnoma neznane. — Mrs. Lalie Nemanic in Miss Ema Jorga sta prav ljubko pele do srca segajočo pesem: Rdeči Sarafan. — Burka Kmet in fotograf je izvrstno uspel. Kmet (Mr. Anton Schiffer) je bil pa že tak, bodisi po zunanosti bodisi po govorici, kakor bi se privlekel iz kakih zapuščenih loških hribov. Elegantni fotograf (Mr. Jos. Prezelj) te nerode in surovine nikakor ni mogel ukrotiti. Prav z istim uspehom se je uprizorila

igra: Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček. Resnici na ljubo moramo naravnost pripoznati, da se je najbolj odrezal Štipko (Mr. Ant. Schiffer), kateremu se nikakor nismo mogli dovolj nasmejati. Bili smo pa tudi z vsemi ostalimi igralci popolnoma zadovoljni. Igrali so: Karol Lavrič, Peter in John Forenta, John Zvezič, Jos. Prezelj, John Mesec, Frank Grill, Frank Straus in Jos. Sinkovec. Vsa čast vsem t m igralcem za njihov trud in njihovo dovršeno delo. — Zbave so se udeležili poleg domačega župnika g. Antona Sojar tudi č. gg. iz So. Chicage: Rev. John Kranjec in Rev. John Blažič. Rev. John Kranjec je pri svojem nastopu na odru čestital čikaškim Slovincem na njihovem napredku, posebno ker se lahko ponašajo s tako krasno dvorano. Nato je gospod kratko a prav zanimivo opisal svoje potovanje po Evropi, posebno po Kranjskem. Pripovedoval je o bedi in siromaščinah slovenskega ljudstva v stari domovini in trdil, da se nam ameriškim Slovincem tudi v sedanjih časih še dobro godi v primeri s Slovenci onkraj morja. — Vso zabavo so posebno povzdignili hrvatski tamburaši. — Veliko lepega smo užili, in komaj čakamo, kedaj nam bo zopet dana prilika zbrati se v naši dvorani k kaki podobni zabavi. K sklepu pa nikakor ne smem pozabiti še prav posebej omeniti dijaka, Mr. Antona Schifferja. Vsa stvar je bila v njegovih rokah in prav srečno jo je izpeljal. Hvala mu iskrena za njegov trud in njegovo poštrevnost. Isti gosp. Anton Schiffer je s svojo umetniško roko naslikal na glavno zaveso pri odru raj kranjske zemlje. — Bled z okolico, da mora človek kar obstati in občudovati. Kdor je videl ta del gorenske zemlje, vsak trdi, da je o tok, cerkevica, jezero, grad, gorovje in snežniki — sploh vse zadeto tako živo kakor v naravi. S tem krasnim delom ki ga vsi večšaki cenijo zelo visoko, je podal mladi gospod naši fari prav dragocen dar in lep spomin. Zato smo pa gospoda Schifferja tudi povsod veselili bili, kamor je prišel, ker se nam je vsem v resnici prav prikupil. In sedaj, ko odhaja nazaj v semenišče, mu želimo srečno pot in da bi se že prihodnjo leto vrnil med nas kot — novomašnik. Če Bog da, sprejeli ga bomo tako slovesno, kakor sploh zna verni slovenski narod sprejemati in pozdravljati svoje novomašnike.

Jos. Steblaj.

Cleveland, O., 31. avg. — Slavno uredništvo Amerikanskega Slovencek Prosim, da mi odločite nekoliko prostora in mi natisnete par vrstic v našem spoštovanju vrednem listu, ker hočem s tem naznaniti rojakom in

čitateljem tega list o prebitki in žalostni zadevi, katera je zadela g. Franka Zakrajšek in vso njegovo hišo na 6218 St. Claire ave., namreč o prerani izgubi njegovega deset let starega sinčka Viktorja, kateri se je moral podvreči operaciji že takorekoc navadna bolezen na črevah. Predno o tem nadalje poročam, naj nekoliko opišem njegovo mlado življenje. V par preteklih letih bil je čvrst in zdrav mladeneč; toda človek nobeden ne ve, kje in kdaj in kakšna bolezen ga čaka. Nekoč pred dvema letoma je začutil bolečino na trebuhu, in takoj pokliče skrbni oče Fr. Zakrajšek zdravnika Kerera, kateri je tudi že dobro poznan pri naših rojakih že več let. Ko je zdravnik ga pregledal, videl je precej, da je nevarna bolezen, vendar skušali bomo brez operacije. In tako se mu je res posrečilo, da je mladoletnega Viktorja ozdravil, seve, le za dobo enega leta. Ob letu potem začuti bolečino zopet na istem mestu. Ko je zopet poklicani zdravnik ga pregledal izjavil je topot, da sedaj se mora dati operirati, če hočete da bo zdrav. In res vlni maja meseca prestal je operacijo in počutil se je precej zdravega do pretečenega tedna, ko ga zopet tako začne bolezen. V nedeljo 23. avg. so ga prepeljali v Clenville Hospital, kjer se je zopet operacija vršila v ponedeljek 24. avg., ali žalibog, ta pot je bila njegova zadnja bolezen in zadnja operacija, dasiravno tačas je bil voljan vse sorte zdravila vživati, še tako zoperne, ali vse to mu ni nič pomagalo. Ko so istočasno prišli do njega njegovi starši, ga vprašajo, kako mu je. Res je dal odgovor precej korajžno "bo že dobro", a pri tej priči sprevergel je govorjenje in spoznal precej, da mu gre na slabše. Poklicani župnik fare sv. Vida, č. g. Ponikvar mu podeli zakrament sv. poslednjega olja, in dne 27. maja zvečer je po kratki ali precej mučnih bolečinah mirno v Gospodu zaspal. Pogreb se je vršil v ponedeljek 31. avg. ob 10. uri dopoldne iz farne cerkve sv. Vida. Že pred

(Nadaljevanje na 7. strani.)

Zahvala.

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izraženo sočutje ob smrti naše ljube hčerke, ozir. sestre

MARIJE,

ki je preminula dne 31. avg. v starosti 4 mesecev.

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki se se udeležili pogreba; posebno botru g. Math Judniču in soprogu. Žalujoči ostali

Nick Vranichar in soproga Neža
ter otroka Frank in Anton.
Joliet, Ill., 3. sept. 1908.

"Ker sem bil obveščen o Severovih Zdravilih, za to sem jih poskusil ter sem se prepričal, da izvrstno delujejo." **Kazimierz Laszkiewicz,**
1306 18th Place, Chicago.



ZASAPANOST

Ali trpite na zaspanosti in obenem na glavobolu, nerednem spanju, izgubi okusa, riganju ali bijuvanju? To so pravi znaki NEPREBAVNOSTI.

Severov želodčni grenčec

bode kmalu uredil prebavne organe, ako se rabi po navodilu. Vsi znaki neredov bodejo kmalu izginili. Cena 50 centov in \$1.00.

"Bil sem tako bolan, da sem se skoraj umrl, dokler nisem dobil Severovega grenčeca, ki me je povrnilo zdravje."

Anton Bryksi, Stamford, Tex.

ONI, KI TRPIJO

na glavobolu, ki je najhujša bolezen, najdejo hitro pomoč pri rabljenju

na bolečinah povzročenih po neredih obiste in jeter, morajo biti pozorni in v takem slučaju rabiti

Severovih Praškov zoper glavobol in nevalgijo

Severovo zdravilo za obisti in jetra.

kakor hitro se bolezen počuti. Prav hitro se bolezen odstrani, ako se izleči pravi vzrok iste. Cena 25 centov.

To zdravilo je izdelano in pripravljeno iz najboljših zelišč ter je brez kake škodljive lastnosti. Cena 75c in \$1.25.

Vaš lekarnar prodaja Severova Zdravila. Pazite vedno, da dobite pristna "SEVEROVA." Me jemljite podelkov.

Zdravilni nasvet zastoj

W. F. SEVERA Co.

CEDAR RAPIDS IOWA

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

— V Ameriko z ljubljanskega Južnega kolodvora je odpotovalo dne 12. avgusta 10 Slovencev in 5 Hrvatov.

— Slov. podružnica Rafaelove družbe deluje uspešno v blagor izseljencev, sedaj samo za slovenske pokrajine, pozneje pa za vse jugoslovanske dežele sploh.

— Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda je določena na dan 13. septembra t. l. v Ptuj.

— "Slavnost kranjske dežele." Pod tem naslovom priredi v nedeljo, dne 13. septembra pevsko društvo "Ljubljana" v vseh prostorih hotela "Union" veliko slavnost narodnih noš. Reditelji sijajnega dunajskega spreveda so razposlali te dni udeležencem kranjske skupine navdušena vabila, v katerih jim vabijo, da se ta dan v svojih krasnih narodnih nošah zbero v Ljubljani. Dobili so že mnogo odzivov, tako da se bo zbralo na tej slavnosti vse, kar je meso čast in slavo slovenske domovine v svet in na cesarski Dunaj.

— Sadna in grozdna razstava v Novem mestu. Kmetijska podružnica novo-mestška priredi v času od 26. do 28. septembra t. l. sadno in grozdno razstavo, ki naj pokaže, koliko je sadjarstvo v zadnjih 20 letih napredovalo in katere sadne vrste se za dolensko stran najbolj priporočajo. Z razstavo naj se pa napravi tudi prirediteljski korak za razvoj sadne kupčije na Dolenjskem, in zato se razstava priredi v zvezi s sadnim trgov.

— Glavna stavka po kranjskih popirnicah. Delavstvo po kranjskih popirnicah Leykamove družbe stavka naprej vzorno, složno in navdušeno. Vodstvo je pa še vedno trdovratno in izključa z raznimi grožnjami in spletkami zlomit štrajk. Ene teh zvijač je odpoved stanovanj in pa grožnja, da pušče tvorniška stanovanja izprazniti sodniško. Ta je pa lepa!

— Zavedne občine. Proti predrznosti vodstva nove železnice Trebnje-St. Janž, ki je postavilo nemški napis na postajah na prvo mesto, sta protestirali tudi občini Šmarjeta in St. Rupert, odločno zahtevajo slovensko-majeziku pravice.

— Kletarskim nadzornikom za Kranjsko je imenovan g. J. Gombač s sedežem v Ljubljani.

— Povodenj je napravila precej škoda po Notranjskem in Kočevskem.

— Toča. Iz Ajdovca pri Žužemberku se piše: Dne 12. avgusta smo imeli zopet točo. Ob 8. uri zjutraj se stemni nebo, močno zagrmí in usuje se kot lešniki debela toča, ki je padala kake tri minute. K sreči ni šla na široko, kake 300 m, prizadeta je vas Ajdovec. Na grozdju se precej pozna in na sadju, ki dozoreva, in bi še bolj škodovala, ako bi ne šla zmešana z dežjem.

— Z Barja, 17. avg. Beda na Barju je vsled nastopivše vode velikanska. Voda stoji na Barju en meter visoko, uničen je krompir, fižol in ajda. Tudi ob otavo je vsled tega Barjan. Pri povodnji pred par tedni ni voda napravila toliko škode kot nalič zadnja dva praznika. V hlevih je živina do trebuha v vodi. Nakrat narasla, iz Notranjske došla voda, je udrila tudi v stanovanja.

— Jugoslovansko časnikiarsko društvo. Deželna vlada je potrdila pravila "Jugoslovanskega časnikiarskega društva" s sedežem v Ljubljani. Potreba tega društva, katerega namen je pospeševanje gmotnih in duševnih interesov svojih članov in pospeševanje časnikiarske naobrazbe, je bila že davno jako nujna. Slovenski in hrvaški časnikiarji si bodo v tem društvu ustanovili lepo strokovno organizacijo, ki bo gotovo podpirana od vseh, ki razumejo pomen časnikiarstva. Društvo pristopi kot član "Zvezi slovenskih časnikiarjev." V kratkem se skliče občni zbor v Ljubljano.

— Župan Karol Sojer umrl. Iz Ihana pri Domžalah je došla vest, da je 14. avg. nenadoma umrl tamošnji župan, posestnik in gostilničar gospod Karol Sojer, v mladeniški dobi 30 let. Gospod Karol Sojer je bil vrl župan, dober gostilničar in vzgleden kmetovalec.

— Umrl je v dež. bolnišnici v Ljubljani učitelj L. Kranjc iz Vipave.

— Umrila je Josipina Vrhovec rojena Klančnik, soproga hišnega posestnika in dimnikarskega mojstra v Rožni dolini.

— Umrl je v Novem mestu dne 14. previden s sv. zakramenti c. kr. dvorni svetnik Ludovik Golja v svojem 64. letu.

— Umrl je v bolnici v Kandiji posestnik in bivši krojaški mojster g. Karol Fischer.

— Samomor davkarja Sokliča. Dne 15. avgusta zvečer ob pol deseti uri je skočil na Turjaškem trgu št. 1 v Ljubljani iz družega nadstropja skozi okno 47 let stari davkar v pokoju Ed-

obenem pa se je vršil občni zbor zveze kranjskih gasilnih društev. Ljubljansko gasilno društvo pa je priredilo jubilejno cesarsko slavnost, pa jo je dež pokvaril.

— Pobegli trgovci. Neznano kam je pobegnil iz Kočevja trgovec Jožef Hoenigmann.

— Nova opekarna. Gospod Avgust Bele je otvoril novo parno, moderno urejeno opekarno na Rakeku.

— Za pogorelce na Bledu je doslej nabralih 22,243 kron 91 vinarjev.

— Za Bled. G. arhitekt Koch je za nove hiše na Bledu postavil jako lične načrte. Vzel je za vzorec kmečko hišo v Bohinju in jo prikrojil tako, da ustreza hkrati za kmečko gospodarstvo in za letovišarje. Spodaj je kmetovo stanovanje v domačem slogu. Zunaj pa vede drug vhod po stopnicah na hodnik v prvo nadstropje, kjer je stanovanje za letovišarje z verando. Načrti so res kaj lični in praktični.

— Okrožnim zdravnikom na Bledu je imenovan dr. Janko Benedik.

— Društveni dom si postavijo društva v Loškem potoku.

— "Cvetke iz Amerike." Pod tem naslovom donaja ljubljanski "Slovenec" sledeče poročilo iz Črmošnjic: V bližini naše župnije se je te dni pokazala cvetka iz ameriškega polja, mlada vdova z dvema otrokoma, dvakrat poročena in — oba moža še živita. Je morda to edini slučaj?

— Ogenj. Nedavno je nastal ogenj v vasi Kalce-Naklo pri Cerkljah in uničil 6 posestnikov 21 poslopij. Zgorelo je nad 1000 K denarja ter mnogo živil in sena ter gospodarskega orodja in pohištva. Skode je 33,000 K, zavarovalnina pa znaša 12,780 K.

— Višji poštni upravitelj gosp. Michael Pučnik na Dunaju, iz Kranja doma, je stalno upokojen. Služil je del časa v Ljubljani, od leta 1887. pa na Dunaju.

— Zet najbogatejšega moža na svetu. Dne 3. avg. se je pripeljal v Ljubljano v avtomobilu mister McCormick s soprogo ter se nastanil v hotelu "Union". Mister McCormick ima za soprogo hčerko milijarderja Rockefellerja, ki je najbogatejši mož na svetu. Avtomobil njegov je bil praveci čar ter reprezentira znatno premoženje. McCormick je veleindustrialec ter izdeluje gospodarske in poljedelske stroje in ima poleg bogate žene še 22 velikanskih tovarn. — Tako poroča ljubljanski "Slovenec".

ŠTAJARSKO

— Dr. Gustav Ipavic. Dne 20. avg. je ob 8. uri zjutraj po daljši bolezni umrl v St. Jurju ob Južni žel. g. dr. Gustav Ipavic v 78. letu svoje starosti. Pokojnik, zdravnik, je eden najboljših slov. skladateljev, lastnik zlatega zaslužnega križca s krono, častni župan šentjurski, častni občan več okoliških občin itd. Njegovo delovanje je bilo za trg St. Jur in okolico plodno, tako v zdravniškem, narodnem in gospodarskem oziru.

— Nezgoda na dolenski železnici. V Šmarji, kjer se srečuje vlaka z Ljubljane in Dolenjskega, se je zgodila 18. avgusta nezgoda. Dolenjski vlak je prišel pred ljubljanskim in je obstal na prvi progi. Čez dolgo časa pride ljubljanski vlak, ki zavozi na drugo progo. Oba vlaka sta bila jako dolga, in nista stala drug pred drugim, ampak vstric. Ko je prvi vlak še stal, je potegnil drugi naprej, in tedaj je stopil iz vlaka 83 let stari užitkar Ivan Zajc iz Slap pri Šmarju, ki je hotel tu izstopiti in se je najbrže bal, da ga potegne vlak naprej še za eno postajo. Pri tem pa pade, in obe nogi mu prijeta pod kolesa. Obe nogi sta bili takoj zmečkani, vlak je vozil še nekaj korakov dalje in se je na grozno upitje ustavil. Revez je ležal tam med obema vlakoma, slednjic so ga naložili zopet na vlak in peljali v Ljubljano v bolnišnico, kjer je umrl. Vzrok tej nesreči je iskati v nezadostnosti šmarške kolodvora.

— Slovenci kupili nemški hotel na Dobrni. Iz Celja: Posojilnica na Dobrni je kupila nemški hotel Orosel v dobrniških toplicah.

— Telefon v Zalcu. Ministrski predsednik Beck je obljubil Zalcanom, da bo priklopljen trg Zalec interurban-skemu telefonskemu omrežju.

— Slovenska Bistrica, 17. avgusta. Umrl je župnik Martin Brezovšek v Šmartnu na Pohorju.

— Umrila je v Levcu pri Celju veleposestnica M. Hojnik, roj Artnak.

— V Ptuj je umrl trgovec R. Sadnik.

— Svojega otroka ubil. — Otroka izdala očeta. Iz Frajhamov v mariborski okolici se piše: Kočar Valentin Bresner, jako surov človek, je prišel nedavno po noči zopet pijan domov, ter je pričel upiti na ženo. Žena, ki se je bala, da jo mož pretepe, je pobegnila iz sobe. Nakrat je slišala, da je priletelo nekaj trdega ob vrata in eno in pol leta stari otrok, ki je do tedaj jokal, je nakrat obmolnil. Prestrašena žena je skočila nazaj v sobo in tuje videla ob vratih otroka, ki je imel smrtno rano. Mož je jokajočega otroka treščil iz postelje in ga vrgel ob vrata. Otrok je umrl. Mož je rotil ženo, naj bo tiho o pravem vzroku smrti. Žena je trpela in molčala, a šestletna njena hčerka in štiri-letni sinek, ki sta videla prizor, sta govorila o tem pri sosedih in tako izdala očeta, katerega so orožniki že prijeli in odgnali v zapor.

— Ustrelil se je v Pulju pešec 87. pešpolka Štefan Selinšek. Bil je sluga pri nekem nadporočniku tega polka. Uradna poročila pravijo, da se je ustrelil z revolverjem zaradi tega, ker mu je mati pisala, da se je njegova nevesta poročila z drugim. — Stvar pa je vendar malo sumljiva: Selinšek je že tretji slovenski fant iz Spodnjega Štajerja, ki se je letos v Pulju ustrelil.

— Za sp. realko v Fuerstenfeldu je že dovolilo finančno ministrstvo potrebna sredstva. Štajerski Nemci bodo imeli sedaj 5 realk, Slovenci — nobene.

— Gasilske slavnosti so se vršile na Vrhnikih in v Ljubljani. Vrhniško gasilno društvo je obhajalo 30letnico,

PRIMORSKO.

— Protiitaljanske demonstracije v Trstu. V nedeljo 16. avg. so napravila razna tržaška italijansko-nacionalna društva neko slavnost, na katero so povabila tudi somišljenike iz Italije. Teh se je pripeljalo s posebnim vlakom iz Milana kakih 400 in tržaški nacionalci so se hoteli na Južni postaji posebno slavnostno sprejeti — z zastavami itd. Toda prišlo je drugače. — Slovenci, proti katerim je nedeljo pred demonstriralo nekoliko nedoraslih prenapetnežev in ščuvalo cel teden pred njih slavnostjo italijansko časopisje vseh strank, so tem hujšakom ob tej priliki vrnilo šilo za ognjilo. Nabralo se je Slovencev na trgu pred postajo in v bližnjih ulicah toliko, da je morala policija najprej napraviti prostor italijanskim gostiteljem in gostom, in to je dolgo trajalo, potem še le se je mogel vršiti "slavnostni" sprejem. Slovenske množice so šle potisnene izpred postaje v sprevedu na Veliki trg, od tod jih je policija potisnila na Borzni trg, da je napravila gostom iz Italije prostora pred mestno hišo. Demonstracije so se vršile celo dopoldne in se ponavljale tudi popoldne in zvečer. — Efekt, ki so ga mislili italijanski nacionalci doseči, je bil pa popolnoma pokvarjen, gostje iz Italije sedaj vedo, da italijanstvo Trsta ni tako čisto, kakor se navadno govori in piše v njih listih.

— Imenovanje slovanskih priselnicov za trgovsko in pomorsko sodišče. "Piccolo" poroča, da je vlada ugodivši vendar enkrat dolgoletni in popolnoma upravičeni zahtevi slovanske prebivalstva imenovala štiri priselnicke slovenske oz. hrv. narodnosti za c. kr. trgovsko in pomorsko sodišče v Trstu. Kakor piše rečeni list, je vsled tega popolnoma korektnega koraka c. k. vlade nastalo veliko razburjenje na trg. in obrtni zbornici. To razburjenje se je lotilo tudi gospode okoli "Piccola", ki sedaj kriči o kršenju italijanskega značaja trgovskega sodišča, o protežiranju Slovencev itd.

KOROŠKO.

— Nestrpnost. Kakor se čuje, so se pritožili Nemci, oziroma nemčurji v Rابلju, ker se pri tamošnjem poštnem uradu izdajajo nekaj časa sem dvoječne tiskovine in vozni listi, in zahtevali, da bi poštar to opustil. Poštar

pa tej želji ni mogel ustreči, ker je dobil baje od višjega mesta nalog, da mora prodajati dvoječne tiskovine. Zdaj pa to nemčurke silno peče in hočejo dokazati, da je Rabelj popolnoma nemški in Slovenci samo čez potleje tja "privandrajto". V resnici je pa v Rابلju toliko Slovencev, da je izdaja dvoječnih tiskovin popolnoma opravljena stvar.

— Na Koroškem je imelo katol. narodno dijaštvo v St. Rupertu pri Velikem shod, ki je krasno uspel. Slovenci so z vzornim nastopom imponirali.

— V zaporu obesil se je v Celovcu na magistratu pijanec udani 40letni Primož Petrič. Dobil je radi pijančevanja in razgrajanja tri dni zapore.

HRVATSKO.

— Frankovci na delu. Zagreb, 18. avgusta. Pristaši dr. Franka se trudijo na vse načine, da bi izžvali v Zagrebu slični protisrbski program, kakor leta 1902. Njihovi agenti se plazijo od hiše do hiše in nagovarjajo ljudi, da bi demonstrirali proti Srbom. "Hrvatsko Pravo" hujska na najpodeljši način proti Srbom, pozivlja na poboj, a vkljub temu ni zaplenjen. Dr. Frank se hoče z divjo protisrbsko gonjo rehabilitirati, pri tem poslu pa ga podpira ban "baron" Raich.

— Zagreb, 19. avgusta. V soboto so neznani lopovi odnesli iz cerkve v Stenjevcu na Hrvaškem dragocenoosti v vrednosti 30,000 kron.

— Judovstvo na Hrvaškem je tako močno, da izdaja posebno revijo: "Zidovsko smotro".

— Kdor hoče čitati skoro vse zanimive novice iz slovenskih naselbin se mora naročiti na "A. S.", ker le tu jih dobite. Samo \$1.00 na leto; za inozemstvo \$2.00.

POZOR, ROJAKI!

Kako pride vaš denar najvarneje v stari kraj?

Poslajte ga po Mohor Mladiču, 617 So. Center Ave., Chicago, Ill. On je v zvezi z g. Sakserjem v New Yorku.

Nadalje ko želite potovati v staro domovino ali nameravate vzeti koga svojih sorodnikov ali prijateljev v Ameriko, obrnite se takisto na Mohor Mladiča. On vam lahko preskrbi dobro in hitro vožnjo po najnižjih cenah.

MOHOR MLADIČ, 572 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

Največja slovenska naselbina v najlepših krajih Amerike.

Na prodaj vse vrste zemlja in narvarlične cene.

Naši pridelki prvo darilo na varstvalo Chicago, St. Louis.

Pošljem vsakomu urove naših pridelkov.

F. GRAM,

Naylor, Mo.



Emil Bachman

580 South Centre Avenue. Chicago, Ill.

Slovanski tvorničar društvenih odznakov (badges), regalij, kap, bander in zastav. Velika zaloga vseh potrebščin za društva.

Obrnite se name kadar potrebujete kaj za društvo. Pišite slovensko. Katalog za zahtevanje zastoni.

FRANK SAKSER CO.

109 Greenwich St.

NEW YORK, N. Y.

6104 St. Clair Ave., N. E.

CLEVELAND, O.

Pošilja najhitreje in najceneje

denarje v staro domovino

nalaga denarje v dobre hranilnice in posojilnice.

Vsaka denarna pošiljatev pride v stari kraj v 10-12 dneh; nikdar se še ni čulo, da bi denarji ne prišli na določeno mesto, kar se dandanes tisočkrat čuje od družih.

Prodaja

parobrodne listke

za vse prekmorske črte po izvirnih cenah.

Vsak potujoči rojak naj nam piše ali brzojav, kdaj pride v New York, in na katero postajo; naš človek ga pride iskat in vse potrebno ukrene za prtljago teh ga odpelje na parnik, zakar nima potnik nobenih stroškov.

To je zelo važno, ker dandanes preži na vseh postajah in ulicah po New Yorku obilo sleparjev in ljudi dvomljive vrednosti. Ti goljufi speljejo ljudi navadno za drag denar na slabe parnike.

Petnajstletno delovanje in vedno rastoči promet svedoči za solidnost te tvrdke.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in najcenejši slovensko-katoliški list v Ameriki in glasilo K. S. K. Jednote.

Izdaja ga vsaki petek
SLOVENSKO-AM. TISKOVNA DRUŽBA.

Naročnina za Združene države le proti predplači \$1.00 na leto; za Evropo proti predplači \$2.00 na leto.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na

AMERIKANSKI SLOVENEK
JOLIET, ILL.

Tiskarna telefon Chicago in N. W. 509
Uredništva telefona Chi. 1541.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo poleg novega tudi stari naslov.

Rokopisi se ne vračajo.
Dopisi brez podpisa se ne priobčijo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

The first, largest and lowest-priced
Slovenian Catholic Newspaper in
America. The Official Organ of
the G. C. Slovenian Catholic Union.

Published Fridays by the
SLOVENIAN-AMERICAN PTG. CO.
Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.



CERKVENI KOLEDAR.

- | | |
|------------------|-------------------|
| 1. sept. Nedelja | Virgilij, muč. |
| 14. " Ponedeljek | Poviš. sv. križa. |
| 15. " Torek | Nikodem, muč. |
| 16. " Sreda | Ljudmila, vdova. |
| 17. " Četrtek | 7 žal. Marije. |
| 18. " Petek | Tomaž Vil. škof. |
| 19. " Sobota | Januarij, škof. |

KATOLIŠKI ZDRAVNIKI.

Marsikdo ne ve, da zavzemajo katoličani v vseh strokah človeškega znanstva častno mesto. Katoliška cerkev je ves čas svojega obstanka gojila in pospeševala vedo in umetnost. Tudi modernega časa največji učenjaki in iznajditelji nosijo katoliška imena. Isto velja v polni meri tudi o medicinski ali zdravstveni znanosti.

Dr. James J. Walsh piše v svoji ravnokar izšli knjigi:

"Najslavnejša imena v medicinski znanosti novejšega razvoja, so: Morgagni, oče patologije; Virchow, oče fizične diagnoze; Galvani, oče medicinske elektrike; Laennec, začetnik znanosti o plućnih boleznih; Johann Mueller, oče moderne nemške medicinske šole; Schwann, oče znanosti o celicah (The cell doctrine); Claude Bernard, oče moderne fiziologije; Pasteur, oče moderne bakteriologije in njegov učenec Lagorio. Sleheri izmed teh mož je bil ne samo katoličan, ampak tudi praktičen, pobožen katoličan.

V starih časih so bili vsi veliki iznajditelji medicinske vede verni katoličani. Papeži so kakor drugi znanosti, pospeševali tudi zdravstveno in so imeli na svojih dvorih vselej najspresnejše zdravnike. V trinajstem in štirinajstem stoletju je bila medicinska veda največ v rokah katoliških duhovnikov.

Viljem Salicet, Lanfranc, Guy de Chauliac so le nekateri izmed znamenitih. Vesalius, oče anatomije, je bil pobožen katoličan. Steno, ki ga zvezo očeta moderne geologije je prestopil v katoliško cerkev, bil posvečen v duhovnika in je kasneje postal škof ter je mnogo svojih protestantskih rojakov Dancov spreobrnil h katolištvu. Harvey, iznajditelj krvne cirkulacije sicer ni postal katoličan, a je bil ves čas življenja velik prijatelj jezuitov in katoliškega duhovništva.

Malpighi, oče komparativne anatomije, Paracelsus, Baglivi, Aselli, Fabricius, Varolius, Sylvius, Winslow — to so zdravniki, ki so ovekovečili svoja imena v medicinski zgodovini in vsi so bili verni katoličani.

A tudi dandanes niso izgubili katoliški zdravniki prvenstva med svojimi stanovskimi tovariši. Najslavnejši kirurg v Združenih Državah sedanjega časa je Dr. Murphy v Chicagi — praktičen katoličan. In v vsakem mestu naše ljudovlade najdete med zdravniki vrle katoliške moške, ki niso nič manj učeni, ali pa še mnogo bolj kot drugoverski ali brezverski zdravniki; moške, ki se ne strahujejo svoje vere, moške, ki jih vidite vsako nedeljo pri sv. maši in večkrat med letom pri obhajilni mizi, moške, ki so člani naših katoliških društev in zmirom pripravljeni pomagati katoliškim cerkvam in dobrodelnim napravam.

Če je pa v naših mestih dovolj katoliških zdravnikov, ki so ravno tako dobri, sposobni in spretni, kakor nekatoliški ali protikatoliški, kaj sledi iz tega? Iz tega sledi, da so katoličani dolžni podpirati katoliške zdravnike s tem, da jih kličejo, kadar potrebujejo zdravniške pomoči. Pa koliko se jih ozira na to? Koliko jih vpraša, kadar

premišljujejo, katerega zdravnika bi poklicali: je-li to katoliški človek, vreden in veren človek? Ne, na to niti mislijo ne in tako kličejo pogosto zdravnike, ki so luterani, židje, freemasons, največji sovražniki katoliške cerkve. Toliolitirski se povdajajo "svoji ki svojim", v praksi, v dejanju se pa tako slabo spolnjuje! In vendar smo katoličani dolžni podpirati katoliške zdravnike. Oni so z nami v tesnejši zvezi, kakor drugi; oni so nam bratje po veri; oni so člani iste cerkve in istega občestva, h kateremu spadamo tudi mi in imamo posebno dolžnost, drug drugemu pomagati. Učimo se od nasprotnikov! Najbolj zagrizeni in naši veri sovražni protestanti so švedski luterani in nikdar ni bilo še slišati, da bi kak švedski luteran, ki jih je na stotisoče v tej deželi, klical katoliškega zdravnika.

So pa še drugi nagibi, zakaj naj katoličan v boleznih kliče katoliškega zdravnika. Marsikomu veliko pripomore k ozdravljenju, če ima posebno zaupanje v zdravnika in njegova zdravila. V kakšnega zdravnika pa, povej mi dragi bralec in bralka, bi imela dva večje zaupanje: v zdravnika, ki je vernega katoliškega življenja, iste vere kakor ti, ki veruje, da je Bog naš vrhovni gospodar, ki mu bomo enkrat morali dati oster odgovor od vsega svojega delovanja ali pa v zdravnika brez vere in brez vesti, ki ne veruje v Boga ne v dušo ne v življenje po smrti? V zdravnika, ki ima sočutje in usmiljenje s teboj, ki se vestno prizadeva, da bi te ozdravil ali pa v zdravnika, ki mu ni čisto nič mar za te, ki mu je vsejedno, ali ozdraviš ali umrješ, samo da on prejme svojo plačo? Kateri izmed teh dveh je bolj vreden tvojega zaupanja?

Vestni katoliški zdravniki imajo navado, da opozorijo bolnika ali njegove sorodnike, kadar spoznajo, da je njegovo življenje v nevarnosti, naj pošljejo po mašnika, da previdi bolnika s sv. zakramenti. Nekatoliški zdravniki o tem nič ne vedo, pa se tudi ne brigajo za to. Bolnik sam mnogokrat ne čuti, kako nevarno je bolan, domači mu tudi prikrivajo nevarnost in odlašajo poklicati mašnika in tako se rado prigodi, da umrje bolnik, brez tolažil sv. vere. Ko bi bil imel katoliškega zdravnika, bi se ne zgodilo tako.

Da se nas ne ume napak, hočemo k sklepu dodati še to-le. Ako priporočamo ameriškimi Slovincem katoliške zdravnike, nečemo s tem reči, da so nekatoliški zdravniki vsi slabi, brezvestni. Ne, tudi med njimi je najti dobrih, učenih in vestnih mož, ki jim glede njihove prakse ničesar ni očitati. Ampak take je težko spoznati zaradi prirobnemu človeku. V izjemnih slučajih, v boleznih posebne vrste, za katere slovijo tudi zdravniki posebne vrste, tako imenovani specialisti, svetujemo, naj se obrnejo na takega specialista, četudi ni katoličan. Tudi nemočemo reči, da so vsi katoliški zdravniki samo zato, ker so katoličani, priporočila vredni. Je pač povsod ljudmila med pšenico. Priporočajo katoliške zdravnike, imamo v mislih moške, ki razumejo svoj posel in so praktični katoličani, verni, pošteni katoliški moške.

Vobče pa si dovoljujemo postaviti to-le pravilo za naš narod v Ameriki: Če rabiš zdravniške pomoči v svoji hiši, pozovi dobrega katoliškega zdravnika; če biva v tvoji naselbini ali bližini dober, sposoben, katoliški slovenski zdravnik, pozovi njega! Give him a chance! Zakaj? Zato, ker je ravno tako dober, kakor kdoli drug, ker je tvoj rojak, ker je naše gore list!

ČUDOVITA VRSTA PŠENICE.

Če je poročilo, ki prihaja iz severnega dela države Idaho o najdbi neke vrste pšenice v Alaski, ki daje stoterden dobiček in izvršten kruh, resnično, potem bo ta najdba neprecenljivo vrednosti za človeški rod, a svojemu najdniku donese bogastvo. Poročilo je le po čitati, a svet bo zahteval dokazov za popolno verjetnost poročila.

Svetovna pšenišča ne donajajo tako hitro toliko pšenice, kakor je povpraševanje po nji, in njena zaloga bo sčasoma vsekar nedostatna, če se ne bo dala pomnožiti kakoržekoli. To bi se utegnulo doseči se zboljšanim obdelovanjem, ampak tem potom se doslej ni mnogo dosegalo. Nadalje se je poskušalo doseči to potom razvoja raznih vrst semen, da bi ta mogla kljubovati vremenskim neprivikam in drugim sovražnikom žita, ampak ta raznovrstna semena izgubljajo tekom let svojo vrednost, da je potem letina negotova. Čisto nove vrste se morajo razvijati v nadomeščanje starih od časa do časa.

Severni del države Illinois je imel svojčas dobra pšenišča, istotako kakor sosedna država Wisconsin. V obeh državah pa so se poskušali razvijati raznih vrst pšenice izjalovili. Če pred dobrimi petdesetimi leti je neka žitna kuga zamorila najboljše vrste jare pšenice in nadomestiti se je morala s trdo pšenico, ki ima trjo travo. Nova vrsta je bila zadovoljiva, toda tekom časa se je letina manjšala v obeh državah, in v velikih okrajih je popolnoma izgubila, tako da so jo morale nadomestiti druge obrti.

Odtlej so se pšenišča premaknila na zapad. V Minnesoti in obeh Dakotah so se odprle velike, rodovitne poljane jare pšenice. V teh državah je nekaj letin sijajno uspelo, a druga leta je neugodno vreme prav zelo skrcilo žetev. Letina je bolj ali manj negotova in farmarji bodo veselo pozdravili novo vrsto pšenice, ki obeta boljše žetve.

Ampak poročilo iz države Idaho je nekoliko sumljivo in farmarji store najboljše, da počakajo, kako se obnesejo nadaljnji poskusi. Bil bi velik skok od dvajsetih ali tudi tridesetih bušjev na akro do 200, ampak vendarle mogoč. Ko bi pšenišče toliko donajalo, bi bilo novo seme dobrodošlo, čeprav ne bi bila moka najboljše kakovosti.

PREMOG V ALASKI.

Strah, ki je zavladal zaradi prehitrega izčrpanja ameriških premogovnikov, se je razpršil po vselem poročilu, da so v Alaski odkrili 12,600 štirijaskih milijonov obsegoje premogovišče, ki vsebuje neke najboljše vrste mehkega, marveč tudi trdega premoga, ki se da povoljno primerjati z najboljšim, kar se ga je našlo v Pennsylvaniji. V bodočnosti, ko bodo premogovniki Združenih držav izčrpani, nas bo Alaska zalagala s kurilno, svetilno in proizvajalno silo.

Pa še ni raziskana vsa Alaska, in morda so tam še druga premogovišča, ki čakajo odkritja in izkoriščenja. Ampak dovolj premoga je že odkritega, da bo zadostoval potrebam Združenih držav za mnoga stoletja. Začasno še ni mislili na tamošnje rudarjenje, ker je Alaska preoddaljena in ker ne potrebujemo tamošnjega premoga. Toda ko pride čas, bode premog iz daljnega severa na prodaj v Chicagi in New Yorku.

To odkritje, v zvezi z najdbo novovrstne pšenice, ki je domača v Alaski a se da pridelovati tudi v tej deželi in ki donaja do 222 bušjev na akro, pač jasno kaže, da je Amerika napravila neizmerno dobro kupčijo, ko je kupila Alasko od Rusije za \$7,500,000.

ZNAKI NAPREDKA.

Da kak narod napreduje v prosveti, morajo ženske istotako napredovati kakor moški. Samo počasni napredek je mogoč tam, kjer edino zadnji pretržje sponke, katere so jim uklepale duha. Zato so bili zadnji dnevi vsi, ki se zanimajo za razmere na Turškem, prijetno presenečeni po naznanilih, da se Turkinje duševno osvobodijo. Pozornost se je obračala zadnja leta na odgojo mladih Turkinj, pripadajočih višjim slojem, in že se kažejo plodonosni posledki. Ženske se začnajo udeleževati dela v svrhu političnega prepoveda, ki so ga Mladoturki vzeli v roko.

Žene in sestre, zaprte v haremih, nevedne in nesposobne umeti stremeljenja svojih rojakov, bi bile nepremagljive ovire deželi, ki je skušala doseči zase večjo svobodo. Ako bi ženske ne pomagale in navdihovale, bi šlo delo naprej mučno počasi. Da se Turkinje visokih slojev prikazujejo v javnosti z nezakritimi obrazji, je istotako znak novega reda stvari, kakor je iskreno sodelovanje Turkov in kristjanov v gibanju za preuk samovladarstva.

Je pa še drug znak novega življenja, ki se poraja na Turškem. To je prizadevanje carigradskih delavcev, zboljšati si položaj. Topi, zmuceni trpinji se probujajo. Boljših plač zahtevajo. Brez dvoma so si jih davno želeli, ampak sedaj nekateri ladjedelci in zaposleni v tobakarnah, na primer, že tudi štrajkajo, da jih dobe. Ta zapadna naprava je našla svojo pot do Turčije. Delavci niso organizirani, in brkone ne bodo dosegli, češar zahtevajo. Pa rabilni ne bodo dalje časa, da spoznajo koristi organizacije, nego so ga rabilni ruski delavci.

Očividno je, da če poka trda skorja starodavnih običajev na Turškem tako med ženskami kakor moškimi, tako med izobraženci kakor neizobraženci. To je dobro znamenje za bodočnost dežele, ki je toliko časa trpela in bila zatirana.

Zakaj naj matere molijo.

Mladi duhovnik Ivo, je v svojem dnevniku zapisal kaj ganljivo dogodb. Iz moje prve mladosti, pravi, duhovnik, imam vedno in vedno v živem spominu sledeči dogodek:

Moja mati je prišla iz hiše, oblečena v črno obleko in z mašno knjigo v roki. Jaz sem si nabral polno kapo cvečnega regrada, povijal sem ga v male krožce in delal iz njih dolgo verižico. Ves sem bil zamišljen v svoje delo, še zapazil nisem, kako sem svoje roke zamazal z regradovim mlečkom. Ko zaslišim materine korake vprašam: "Kaj greš zopet v cerkev? Kaj pa delaš tako dolgo, in tolikrat v cerkvi?" "Molim". "Zakaj pa moliš toliko?" Zato, da bi bil ti priden in pobožen". Tako mi je odgovorila mati in je šla.

Jaz sem pozabil pri teh besedah na svojo igračo. Gledal sem za materjo. Njene zadnje besede so mi globoko v srce segle. Mislimi sem začel, kako mora biti gotovo velika in važna reč: pobožen biti, ko mati toliko v ta namen moli. Kaj pa če bi jaz ne bil pobožen in dober? O kako bi bila mati žalostna! — — — Trdno sem tedaj sklenil ostati dober in pobožen. Pa sem se zopet naprej igral s svojo verižico. Materinih besedi pa nisem nikoli pozabil, in se jih še sedaj živo spominjam.

Edini katoliški list za slovenski narod v Ameriki je Amerikanski Slovenec. Vse zanimive novice iz vseh naselbin dobite v našem listu. Naročite in priporočite ga. Stane samo \$1.00 na leto; za staro domovino \$2.00.

Elektrika se je v prvič rabila kot globalna sila pred kakimi petindvajsetimi leti.

Bacil vročinske bolezni je tako droben, da jih utegne kaplja vode vsebovati na milijone.

Število novih poslopij v mestu Buenos Ayres se je skoro početrilo v šestih letih.

Priseljenci ne prihajajo v New York City v popolnem uboštvo. Američanom donajajo na leto okoli \$16,000,000 v denarju.

New York City hitro raste v številu svojih milijonarjev. Okoli 2,000 jih je sedaj, dočim jih je bilo samo trideset pred četrstoletjem.

V Draždanih je bil kongres pristavev umetnega jezika esperanto. Udeležilo se ga je 3000 oseb najrazličnejših narodov.

Na Francoskem se ropi po cerkvah vsako leto vedno bolj množijo. Leta 1904 je bil le en rop, 1907 že 34, letos pa že 46.

Na Turškem se tudi žene gibljejo. Imele so šod, na katerem so zahtevale svobodo, odpravo pajčolan in ne-moderne obleke.

Nemški katoličani so imeli sredi avgusta meseca 55. katoliški šod v Dueseldorfu. 560 društev je poslalo 48,000 udeležencev. Zborovali so v 30 dvoranah. V izprevedu je šlo 60 tisoč katol. delavcev s 67 godbami in 600 zastavami.

340letna sodna razprava. Pred mehakim sodnim sodiščem v Oakeski so končali sodno razpravo, ki se je vlekla med mestoma Yodonomo in Nuno zaradi meja celih 340 let. Zdaj je meja po 340letni sodni razpravi vrenjena.

V pijanosti obesili prijatelja. Iz Peterburga poročajo: Neki trgovec v Orlu je povabil svoje prijatelje na šampanjca. Ko so bili že vsi pijani, jih je pa pozval, naj dokažejo svojo srčnost in naj enega izmed pijancev obesimo. Prijatelji so trgovca takoj prijeli in ga obesili.

Rdeči "sovražnikovi" znaki so se upeljali letos pri vojaki v Avstriji, in sicer, so jih nekateri oddelki že rabili na letošnjih vajah. Dosedanji beli so bili preveč vidni za nasprotnika, ker je "sovražnika" lahko že v daljavi zapazil, po novih znakih bo pa to težje spoznati in zato bo treba tudi večje pozornosti.

Za avstrijske Slovence brezplačna vožnja po Rusiji. Nemški listi priobčujejo pod tem naslovom brzozjavko iz Petrograda, ki se glasi tako-le: "Ministrstvo trgovine in prometa je dovolilo za avstrijske Slovence brezplačne vozne listke za vožnjo po ruskih železniških progah, ako ima to potovanje zgolj cilj se seznaniti z ruskimi znamenitostmi."

Originalno reklamo je iznašel neki restavrativ v New Yorku. V svoji restavraciji ima samo numerirane stole. Vsako soboto izbere drugo število ter jo da v kuvertu, katero šele prihodnjo soboto odpre. Gostje si lahko izbere sedež kakoršnega hočejo. Gost, ki je cel teden sedel na številki, ki je v zapечатni kuverti, dobi povrnen denar, katerega je tekom tedna zapravil v gostilni in povrh še kot častno darilo zlato uro.

Avstrijsko zrakoplovstvo. Avstrijska armada dobi vodljiv zrakoplov, ki bo baje kupljen v Nemčiji. Listi poročajo o dveh novih zrakoplovih, ki sta izum Avstrijcev. Aeroplan avstrijskega inženirja Hipsicha je težak 300 kg in ima 50 konj, moči, inženir Wells je pa iznašel aeroplan, v katerem v kratkem iz bližine dunajske Rotunde poleti v zrak in o katerem zagotavlja, da bo prekosil vse dosedanje poizkuse na tem polju, tako da bo imela avstrijska iznajdba prvenstvo. Če bo le res.

Voda dražja od vina. Poročali smo že, da vlada v južni Italiji, zlasti v Apuliji, grozna suša, in ta suša je dovela do tega, da je tamkaj voda dražja nego vino. Voda je pravi luksus. Siromaki ljudje ne prosjajo po ulicah denar in kruh, ampak vodo. Vlada razdeljuje vsak teden na stotine tonelate vode, ali vse to je kapljica v morju proti tolikemu pomanjkanju vode. Vlada je pričela vrtati zemljo, da poišče studencev. V globini 100 metrov se nahajajo v resnici in našli so že nekoliko vodnih vrečev.

"Visoka porta". Kakor znano, se takó imenuje otomansko (turško) vlado. Od kod to ime? Izvira iz orientalske navade. Kakor na perzijskem, tako so tudi na turškem dvoru vladarji, ki so vedno živeli le v svojih palačah, dajali audijence v prvem dvorišču tik vrat (porte). Tu so bila tudi velika posvetovanja, ki so se jih udeleževali ministri in veliki vezirji. Od tod je tekom časa nastala navada, da se je vlado in visoke dvorne dostojanstvenike imenovalo s skupnim imenom "visoka porta". Ta prvotna "porta" stoji še danes in je arhitektonsko vzor-delo, znamenito ne le kot arheološka, ampak tudi kot zgodovinska posebnost.

POZOR, SLOVENC!

Rojakom
priporočam svojo

Edino SLOVENSKO
BRIVNICO
V JOLIET, ILL.
Delo jamčim.

John Swaiger
1005 N. Chicago St

C. W. Brown, presli. Robt. Pioneer podpre
W. G. Wilcox, kasir.

Citizens' National Bank.

Kapital \$100,000.00.

BARBER BUILDING. OLIET, ILL.

Obresti se plačujejo od vlog po

3 ODBT. NA LETO

ter se obrestna svota. če ne dvignjena pripiše glavnici na prvi dan meseca januarja in julija. Za vsako svoto, ki je hranjena en mesec plačamo obresti in tudi na prvi poslovni dan vsakega meseca pripišemo obresti k svotam, ki so bile vložene pred petim dnem vsakega meseca. Certificati kažejo po 3 odst. obresti od vsake svote, ki je bila vložena šest mesecev.

Ta banka je odprta od 9. ure zjutraj pa do 4. ure pop.

ROJAKOM

Gostilno, Phoenix
Buffet

Kjer se toči vedno sveže pivo, žganje
ter najboljše vina. Tržim tudi
domače smodke.

Ant. Skoff,
N. W. Phone 609.
1137 N. Hickory St., Joliet

The Joliet National Bank.

RAZPOŠILJA DENAR NA VSE
KRAJE SVETA.

KAPITAL \$100,000.00

T. A. MASON, predsednik.

G. M. CAMPBELL, podpredsednik.

ROBT. T. KELLY, blagajnik.

Na voglu Chicago in Clinton ulic.

Pozor rojaki!

Naznanjamo Slovincem, da smo otro-

rili novo lepo urejeno

GOSTILNO

kjer se toči dobro pivo, whiskey in

vino ter prodajajo fine cigare. Obi-

ščite nas!

DRNULC & BUŠČAJ,

Rockdale, Illinois.

Vina na prodaj

Naznanjam rojakom, da prodajam
naravna vina, pridelek vinograde

"Hill Girt Vineyard"

Dobro vino od
35c do 45c gal.
staro vino po
50c galon, ries-
ling vino po 55c
galon. Tudi raz-
pošiljam pristen
drožnik in fino
slivovko. Fino
muškatal vino
po 50c galon. Na zahtevanje pošljem
uzorce. Vsa naročila pošljite na

Stephen Jakše,

—Box 77—
Crockett, Contra Costa Co., Cal



OBLEKE ČEDITI IN ČISTITI
je naše delo. Gladimo obleke vsake
vrste. Prinesite jih k nam; mi jih po-
pravimo, da izgledajo kot nove. Prvi
uzorec našega dela vas bo prepričal.
Delo izgotovimo točno za mal denar.

JOLIET STEAM DYE HOUSE,
James Straka & Co.
520-522 Cass St. JOLIET, ILL.
Pokličite nas po telefonu N. W.
488. Chicago 489.

Rojaki! Pijte
"Elk Brand" pivo
dobite je pri
Mike Kočevar,
cor. Ohio & State Sts.
N. W. Phone 809. Joliet, Illinois.

MALI OGLASI.

NA PRODAJ LOTE OKOLI POLJSKE cerkve na hričku, v obrokih po \$1.00 na teden. Vprašaj: Anton Košček, 1771 N. Broadway, Joliet, Ill. ANGLEŠČINA V 3 DO 6 MESECIH. Lepopisje, slovenščina in računstvo. Pouk se vrši potom dopisovanja. Pojasnila se dajejo za-
stoj. Slovenska korespondenčna šola, Box 181, Station B, Cleveland, Ohio.

NAPRODAJ PRODAJALNA Likkerjev na debelo in drobno, v lepi okolici blizu železnice, fina trgovina, tudi lahko kupi posestvo, ako se želi. Vzrok prodaje, bolezen. Fink & Waldrogl, 5439 Butler St., Pittsburgh, Pa.

KJE JE GEORGE NOVAKOVIČ, rodod Hrvati in neoznjeni. Pozivlja se, da se tekom 40 dni zgleda na spodaj podpisane, pri kojem je bival dlje časa na hrani, a ne da bi plačal ter neznano kam odkril. Če se ne zgleda v imenovanem roku mu bodejo njegove stvari na javni dražbi prodane. John Peryon, Aurora, Minn., Box 252. 38-8t.

Kadar potrebujete zdravnika, oglasite se pri možu, ki z njim lahko govorite v slovenskem jeziku. In to je? Dr. Struzinsky. N. Chicago St.

STENSKI PAPIR

za priključnih 10 dnij po zelo
znižani ceni.

Velika zaloga vsakovrstnih barv, oljov in frizev. Izvrtjejo se vsa barvar-
ska dela ter obeležanje stenskega pa-
pirja po nizkih cenah

Alexander Daras
Chicago telef. 2704

Ant. Kirinčič

Cor. Columbus
in Chicago Sts.

JOLIET, ILL.

Gostilničar

Točim izvrstno pivo, katero izde-
luje slavnostna Joliet Citizens Bre-
wery. Rojakom se toplo priporočam

John Stefanic

na voglu Scott in Ohio cest, Joliet, Ill.

K. S. K.



JEDNOTA

Organizovana v Joliet-u, Ill. dne 4. aprila 1894. Inkorporovana v državi Illinois 12. januarja 1898.

Predsednik: John R. Sterbench, 2008 Calumet ave., Calumet, Mich.
Prvi podpredsednik: Anton Nemanich, 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik: Frank Bojic, R. R. No. 1, Box 148, Pueblo, Colo.
Glavni tajnik: Josip Dunda, 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. tajnik: Josip Jarc, 1221 E. 60th St., N. E., Cleveland, O.
Blagajnik: John Grahek, 1012 North Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. John Kranjec, 9536 Ewing ave., So. Chicago, Ill.
Pooblaščenec: Frank Medosh, 9478 Ewing ave., So. Chicago, Ill.
Vehovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 711 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NOVOVSTANOVLJENO DRUŠTVO SPREJETO.

Društvo sv. Petra in Pavla v Oglesby, Ill., vsprejeto v K. S. K. Jednoto pod št. 125, dne 10. sept. 1908. Imena članov: 13216 Franc Kranjčič, roj 1890, 13217 Jozef Senica, roj 1889, 13218 Vide Kamnikar, roj 1889, 13219 Janez Franković, roj 1887, 13220 Mihael Černe, roj 1885, 13221 Janez Vintar, roj 1885, 13222 Janez Lustig, roj 1885, 13223 Franc Drobnič, roj 1884, 13224 Janez Bukovec, roj 1883, 13225 Janez Komatar, roj 1882, 13226 Anton Kamnikar, roj 1882, 13227 Janez Senica, roj 1879, 13228 Anton Weber, roj 1879, 13229 Janez Mouser, roj 1875, 13230 Hubert Duler, roj 1873, 13231 Jozef Jurman, roj 1870, 13232 Mihael Halich, roj 1870, 13233 Janez Skubec, roj 1868, 13234 Franc Rutar, roj 1864, 13235 Franc Donatt, roj 1864, Dr. št. 20 članov.

PRISTOPILO ČLANI.

K društvu sv. Jozefa 2, Joliet, Ill., 13236 Janez Petrovič, roj 1890, 13237 Marko Kočevar, roj 1889, 13238 Mirko Zdravlevič, roj 1888, 13239 Alojzij Sterniša, roj 1881, spr. 10. sept. 1908. Dr. št. 251 članov.
 K društvu sv. Franciška Sal. 29, Joliet, Ill., 13240 Mihael Terdič, roj 1883, 13241 Franc Vedic, roj 1865, spr. 10. sept. 1908. Dr. št. 202 člana.
 K društvu vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., 13242 Matija Sudac, roj 1887, spr. 10. sept. 1908. Dr. št. 177 članov.
 K društvu sv. Janeza Krst. 60, Wenona, Ill., 13243 Janez Turk, roj 1889, spr. 10. sept. 1908. Dr. št. 57 članov.
 K društvu sv. Petra in Pavla 89, Etna, Pa., 13244 Miko Perko, roj 1883, spr. 10. sept. 1908. Dr. št. 46 članov.
 K društvu sv. Barbare 97, Mount Olive, Ill., 13245 Anton Teržinar, roj 1883, spr. 10. sept. 1908. Dr. št. 52 članov.
 K društvu sv. Cirila in Metoda 101, So. Lorain, O., 13246 Anton Virant, roj 1890, 13247 Jozef Stembal, roj 1888, spr. 10. sept. 1908. Dr. št. 25 članov.
 K društvu sv. Jozefa 103, Milwaukee, Wis., 13248 Janez Kastelic, roj 1882, spr. 10. sept. 1908. Dr. št. 40 članov.

SUSPENDOVANI ČLANI ZOPET SPREJETI.

K društvu sv. Jozefa 2, Joliet, Ill., 239 Jozef Kezerle, 5. sept. 1908. Dr. št. 247 članov.
 K društvu sv. Alojzija 42, Steelton, Pa., 1904 Janez Muc, 5. sept. 1908. Dr. št. 74 članov.
 K društvu vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., 9770 Štefan Dasovič, 5. sept. 1908. Dr. št. 176 članov.

SUSPENDOVANI ČLANI.

Od društva sv. Jozefa 41, Pittsburg, Pa., 4586 Martin Jevnikar, 7. sept. 1908. Dr. št. 84 članov.
 Od društva sv. Petra in Pavla 89, Etna, Pa., 12193 Anton Belanič, 8623 Peter Sladič, 7. sept. 1908. Dr. št. 45 članov.

ODSTOPILO ČLANI.

Od društva sv. Janeza Krst. 14, Butte, Mont., 4563 Anton Keriffel, 31. avg. 1908. Dr. št. 124 članov.

IZLOČENI ČLANI.

Od društva sv. Alojzija 47, Chicago, Ill., 10216 Anton Zepohar, 7. sept. 1908. Dr. št. 59 članov.
 Od društva sv. Petra in Pavla 51, Iron Mountain, Mich., 5249 Peter Vranešič, 7. sept. 1908. Dr. št. 29 članov.
 Od društva sv. Treh Kraljev 98, Rockdale, Ill., 10014 Anton Bušaj, 7. sept. 1908. Dr. št. 32 članov.

PRISTOPILO ČLANICE.

K društvu sv. Barbare 97, Mount Olive, Ill., 3767 Ana Spudish, roj 1882, 3768 Jozefina Otschko, roj 1880, spr. 10. sept. 1908. Dr. št. 7 članic.
 K društvu sv. Jozefa 103, Milwaukee, Wis., 3769 Magdalena Stupič, roj 1882, spr. 10. sept. 1908. Dr. št. 11 članic.
 K društvu sv. Ane 106, Chicago, Ill., 3770 Ana Kupres, roj 1884, spr. 10. sept. 1908. Dr. št. 26 članic.

SUSPENDOVANE ČLANICE ZOPET SPREJETE.

K društvu sv. Alojzija 42, Steelton, Pa., 1986 Marija Muc, 5. sept. 1908. Dr. št. 27 članic.

SUSPENDOVANE ČLANICE.

Od društva sv. Jozefa 41, Pittsburg, Pa., 1841 Marija Jevnikar, 7. sept. 1908. Dr. št. 13 članic.

IMENA NAZNANJENIH DELEGATOV.

Koncem avgusta sem razposlal na vsa podrejena društva poverljive liste za delegate izvoljene na X. glavno zborovanje K. S. K. Jednote kakor tudi naznanilne liste, s katerimi naj mi društva naznanijo imena svojih delegatov. Slednja društva so do sedaj na teh naznanilnih listih sporočila svoje delegate, ali pa izjavila, da se zborovanja ne udeležijo in vzrok ne udeležbe.

Društvo sv. Jozefa 2, Joliet, Ill.: Anton Glavan, Janez Živec, Anton Fritz.
 Društvo sv. Cirila in Metoda 4, Tower, Minn.: ne pošlje nobenega delegata ker je v denarnih zadregah.

Društvo sv. Družine 5, La Salle, Ill.: Rev. Alojzij Kastigar.

Društvo sv. Jozefa 7, Pueblo, Colo.: Nikolaj Badovinac, Janez Adolsch.

Društvo sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill.: Martin Kambič.

Društvo sv. Roka 10, Lyons, Iowa, naznanja, da ne more poslati delegata.

Društvo sv. Roka 15, Allegheny, Pa.: Jurij Flajnik, Matija Klaric.

Društvo sv. Barbare 23, Bridgeport, Ohio: Mihael Hočevar.

Društvo sv. Barbare 24, Blocton, Ala. ne more poslati delegata ker ima preveč bolnih družtenikov.

Društvo sv. Vida 25, Cleveland, Ohio: Janez Grdina, Mihael Skebe, Anton Grdina, Dr. J. M. Seliskar.

Društvo sv. Franciška Sal. 29, Joliet, Ill.: Martin Težak, Mihael Wardjan, Rev. F. S. Šusteršič.

Društvo sv. Petra 30, Calumet, Mich.: Pavel D. Spehar, Dr. Jozef V. Grahek, Mihael Sterk, Rev. Luka Klopčič.

Društvo Matere Božje 33, Pittsburg, Pa.: Jozef Pavlakovič, Jozef Vranešič.

Društvo sv. Petra in Pavla 38, Kansas City, Kans. ne pošlje delegata vsled velikih stroškov pri izplačevanju bolniške podpore.

Društvo vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill.: Jozef Kompare, Jurij Lajč.

Društvo sv. Alojzija 47, Chicago, Ill.: Janez Vukšinič.

Društvo Jezus Dober Pastir 49, Pittsburg, Pa.: Rudolf Požek.

Društvo Marije Sedem Žalosti 50, Allegheny, Pa.: Mihael Husič, Franc Malič.

Društvo sv. Jozefa 53, Waukegan, Ill.: Franc Opeka, Franc Petkovšek.

Društvo sv. Jozefa 57, Brooklyn, N. Y., Janez Zupan.

Društvo sv. Jozefa 58, Haser, Pa.: Janez Tušar.

Društvo sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio: Andrej Slak.

Društvo sv. Jurija 64, Etna, Pa.: Janez Škof.

Društvo sv. Janeza Evang. 65, Milwaukee, Wis.: Matija Stiglic, Franc Francič.

Društvo sv. Srca Jez. 70, St. Louis, Mo. ne more poslati delegata ker je v finančnih zadregah vsled prevelikega števila bolnih družtenikov.

Društvo sv. Jozefa 76, De Pue, Ill. ne pošlje delegata vsled preslabih finančnih razmer.

Društvo Marije Pomagaj 79, Waukegan, Ill.: Franc Petrič.

Društvo Marije Sedem Žalosti 81, Pittsburg, Pa.: Janez Bojanc.

Društvo Marije Čistega Spočetja 85, So. Lorain, Ohio: Jozef Svete.

Društvo sv. Antona Pad. 87, Joliet, Ill.: Matevž Lavrič.

Društvo sv. Petra in Pavla 89, Etna, Pa.: Nikolaj Erdeljac.

Društvo sv. Petra in Pavla 91, Rankin, Pa.: Anton Hotujec.

Društvo sv. Barbare 92, Pittsburg, Pa.: Janez Okovič.

Društvo sv. Alojzija 95, Broughton, Pa.: Florijan Debelak.

Društvo sv. Treh Kraljev 98, Rockdale, Ill.: Janez Dernulec.

Društvo sv. Cirila in Metoda 101, So. Lorain, Ohio: Jozef Svete (isti ko za društvo štev. 85).

Društvo sv. Genovefe 108, Joliet, Ill.: Jozef Dunda.

Društvo sv. Jozefa 112, Ely, Minn.: Leo Kukar.

Društvo Marije Pomagaj 119, Rockdale, Ill.: Janez Dernulec (isti ko za društvo štev. 98).

Podprejena društva, ki še niso vposlala imen svojih delegatov naj to store takoj na vposlanjih jim listih, oziroma sporoče neudeležbo zborovanja in vzrok iste, da se to potem objavi v glasilu.

Bratski pozdravi JOSIP DUNDA, glavni tajnik K. S. K. Jednote.

Društvene vesti.

Joliet, Ill., 7. sept. — Naznanjam, da je društvo sv. Jozefa št. 2 K. S. K. J. sklenilo, udeležiti se blagoslovljenja hrvaškega društva Zrinski-Frankopan dne 12. sept. to je v soboto zvečer. Zato naj se zberejo vsi udje društva sv. Jozefa ob sedmi uri zvečer v navadnih prostorih v stari cerkvi, da pridemo o pravem času k blagoslovljenju, katero nam je pojasnjeno od dobro nam danega pojasnila. Torej so vsi člani društva sv. Jozefa ujudno vabljeni, da se udeležijo te toli pomenljive slovesnosti.

Z bratskim pozdravom

M. Uršič, tajnik.

Milwaukee, Wis., 1. sept. — Društvo sv. Janeza Ev. št. 65. K. S. K. Jednote je imelo svojo sejo dne 30. avg. Izvoljeni so bili novi odborniki in sicer: Predsednik Franc Kolenc, podpredsednik John Raunikanar, tajnik Jozef Vindišman, podtajnik Frank Kegu, blagajnik Albin Glojek, delegat John Malenšek, nadzorniki Franc Kolenc, Albin Glojek in Jozef Metelko.

Prosim, da vsi dopisi blagovolijo pošiljati na tajnika pod naslovom: Jos. Vindišman, 278 Grove St., Milwaukee, Wis.

Pozdravljam vse člane in članice K. S. K. Jednote.

J. Vindišman, tajnik.

Nasveti posameznih udov za X. zborovanje K. S. K. J.

RAZMOTRIVANJA O PRILIKI X. GL. ZBOROVANJA K. S. K. J.

VI. Še enkrat o onemoglosti Jednotinih članov.

New York, 7. sept. — Odkar so pričele izhajati v našem glasilu razne točke in debate o priliki prihodnje konvencije, čital sem že več stvari; osobito pa odgovore na moj članek "O onemoglosti Jednotinih članov." Med vsemi dopisi je pa najbolj zanimiv odgovor g. M. Težaka iz Joliet, Ill. v 39 št. A. S. — Naj mi bode tem potom tudi dovoljeno nekoliko opomb in opazk v pojasnilo; v prvej vrsti pisecu samemti in ostalim c. čitateljem ter udomi naše sl. Jednote.

Dotičnik se torej nikakor ne strinja z mojim predlogom, ter je torej proti onemoglosti. Čudno se mi pa vsejedno zdi, ker navaja jasno v dopisu odst. 1) rekoč: "Premisli si pisatelj t. d. kako lepo cvete in deluje Jednota, da podpira svoj sad v smrtnih slučajih in ob onemoglosti!" Sic!

Dalje mi predbavica, da nameravam s tem "gvisno" jaz podreti Jed. blagajno, ker sem se zavzel za uboge, v resnici onemogle, ali neozdravljive člane in sbrate Jednote. Vrh tega nam daje pisec še velevažen nasvet in svarilo, da naj vsako podrejeno društvo kar na svoj račun podpira onemogle ude; to bo bolj prav, kot da bi podpirali onemogle ude, ko ne bi bilo koristi nam in ne K. S. K. Jednoti. O blaženi ironiji, kje si?

In še glede novih znakov K. S. K. J. da prigovarjam (to je čisto prav) samo da ne ugovarjam! vsled tega ker sem pisal, da naj bode vsak član glasov pravil primoran omisliti si jed. znak, in sicer malo ceneji!

Ne vem, kako naj bi g. M. T. svoje točke še bolj pojasnil in dokazal, da se njegov dopis takorekoč z vsebino samo ob sebi in našimi pravili nikakor ne vjema?

Prvič trdi, kako lepo naša sl. Jednota skrbi za svoje člane v slučaju smrti, bolezni ali onemoglosti. Je pa v dopisu samem proti onemoglosti (namreč pravi o onemoglosti). Jaz se držim v tem slučaju vedno prelepega krščanskega gesla "Ljubi svojega brata in bližnjega — in pomagaj mu v sili, — kakor samemu sebi!" Vse te točke pa prekaša, kakor sem že rekel, njegov novi predlog, da naj vsako posamezno društvo skrbi za bolne in onemogle svoje ude na svoj lastni račun! Ta bi bila lepa! Čemu pa plačujemo Jednoti rezervne sklade in posebne doklade za poškodovance (samo)?

Želel bi dotičniku samemu, da naj prevzame žalostno mesto ali stanje nad vse omilovanja vrednega našega Jednotinega člana Fr. Bokarja, uda društvo sv. Vida št. 25 v Cleveland, O., od katerega je ravnokar njegova žena razposlala mile prošnje posameznim postajam v vrhu podpore! Ima namreč večjo družino; on je docela pohabljen, neozdravljiv ter leži v norišnici pričakujoč rešitve britke smrti! V srce se mora zasmiliti vsakemu rojaku ali rojakini tak žalostni slučaj — in jaz mislim, da sem storil z mojim nasvetom le svojo sveto dolžnost kot človek, pomagati z družbenimi moči sobratu v takej sili, da sem označil načrte v našem glasilu, da naj se Jednota v prvej vrsti zavzame za one onemogle člane, ki so od zdravnikov kot kandidatke smrti proglašeni in stoji z eno nogo že v črnem grobu — a naša Jednota pa žalibože nema teh revežev v svojem okrilju.

Pri sestavi pravil o onemoglih čla-

nih se niso te točke zadostno upoštevale.

Če si poškodovan na očesu, roki ali nogi — dobil si morda od delodajalca tudi kako odškodnino; dalje od društva, bolnino; od Jednote pa že zopet odškodnino. Ako pa nevarno zbolíš, postaneš jetičen, ali slaboumen, si pa pahnen po navodilu g. M. T. na svojo milost ali nemilost usode pred prag deset tisoč članov K. S. K. Jednote, da moraš takorekoč z okrožnicami prositi pomoči pri usmiljenih sobratih; medtem ko se Jednota sama ne zmeni zate, ker ti ni odrgalo 1 noge ali roke; — si pa revež še bolj omilovalno vreden!

Naša sveta dolžnost je, da naj se k dotični točki pravil o onemoglosti članov pridene še točka zadevajoča se neozdravljivih Jednotinih članov (jetičnih ali umobolnih), da se naj pri rednem letnem razpisu ases. tudi poleg poškodovancev te upošteva! Takovi člani naj bi predložili Jednoti potrjeno spravevalo o neozdravljivosti najmanj od 2 zdravnikov specializistov.

Ako mislimo v resnici na napredek naše sl. Jednote, torej delujmo po načinu naših sobratov slovenskih (celo manjših) Jednot, in oklenimo se načela pomagati v prvi vrsti onim članom, ki so resnično do podpore opravičeni ter potrebni in ti so: neozdravljivi Jednotini člani!

S tem sklepam svoje malenkostne vrstice v nadi, da bodo obrodile našim nesrečnim sobratom gnilno pravega sadu in podpore v smislu krščanske ljubezni.

Podpisan s polnim imenom:

Ivan Zupan, cert. št. 7265 iz N. Y.

I. tajnik in delegat društva sv. Jozefa v Brooklyn, št. 57 ter delegat slov. podp. žensk. društva št. 105 iz New Yorka.

Ženska društva.

Joliet, Ill., 2. sept. — V zadnjih številkah slavnega A. S. sem čital več razmotrivanj in nasvetov k X. gl. zborovanju. Upam, da mi nikdo ne zamere, ako še jaz opišem tu neki nasvet, kateri je velike važnosti za katoliške žene in njih društva.

V mnogoterih krajih so že vstajovljena ženska društva K. S. K. Jednote, katera so res vse hvale vredna, in le žal Bog, da se na mnogih krajih premalo razcvitajo in množe. Vzrok temu je le to, da se žene sprejemajo v moška društva. Želeti je torej, naj bi gg. delegati ta članek izpremenili, da naj bi šle žene k ženskim društvom, in ne več k moškim, razun če ni v istem kraju nobenega ženskega društva, tako naj bi se sprejela tudi v moška društva; to pa le toliko časa, dokler se v istem mestu ne ustanovi žensko društvo. Ali pa če pridejo v kraj, kjer je žensko društvo, pa naj bi k istemu pristopile. To bi bilo v velik dušni in telesni prid. Prvič bi se na ta način ženska društva bolj množila. Drugič bi vsaka žena mogla vedeti društvena pravila, ter se po njih ravnavala, ako hoče biti dobra članica K. S. K. J. Dosti žensk sem že slišal "Kaj meni mar žensko društvo, jaz sem pri moškem, plačam, pa nimam nobene sitnosti, in ko umrem, mož dobi denar, to je vse." In pri tem nič ne ve, kaj je društvo, in ravno to je velika napaka. Vsaka žena, ako hoče biti članica matere Jednote ter želi biti deležna njenih dobrot, mora tudi splošno kar mati Jednota zahteva, ter mora iti vsaj dvakrat v letu k spovedi in sv. obhajilu ter se z listkom izkazati. Toraj bi bilo to tudi v dušni blagor, ker mnogo jih je, ki so v moškem društvu, pa se še ne zmenijo za velikonočno spoved, že dobijo vzrok na ta ali na drug način, da nimajo kaj i. t. d. Vsi taki vzroki bi se potem odstranili, in žene bi postale dobre katoliške žene. To bi bilo tudi v telesni blagor vsaki družbeni ženi, namreč, kadar pride bolezen, da ne more delati, dostikrat nima človeka, da bi ji kaj postregel; ako je pa v društvu, imajo članice dolžnost pomagati, kolikor premore ena ali druga.

Zatozaj gg. delegati, prevdarite dobro, koliko lahko dobrega storite svojim in sploh vsem ženam, če storite kaj v to svrhu, v kar pomozi Bog!

Pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. Jednote. Tebi, vrli list A. S., pa mnogo naročnikov in predplačnikov.

Ud K. S. K. J.

Bolezen in onemoglost.

Cumberland, Wyo., 6 sept. — Ker je naše društvo jako oddaljeno od Pittsburga, Pa., torej nam ni mogoče, da bi poslali delegata k X. glavnemu zborovanju naše slavne matere K. S. K. Jednote. V tem oziru naj bode tudi meni dovoljeno, da zabeležim nekoliko besedi.

V vsaki izdaji A. S. čitam o nasvetih za glavno zborovanje in ti vsi nasveti so dokaj v korist naše Jednote. Posebno se jaz strinjam z dopisnikom iz Bridgeport, O. v št. 38. A. S.

Še malo glede onemoglosti ali o bolezni naših bratov K. S. K. Jednote. Tukaj posebno polagam na srce gospodom delegatom, kateri boste navzoči pri X. glavnem zborovanju v Pittsburgu, Pa., da bi storili korak, da se kaj ukrene za take nesrečne člane, kateri izgubijo vso svojo srečo za ta svet. Na primer, ako je član zgubil eno roko ali eno nogo: sicer v takih slučajih dobi član podpora \$250 ali \$500 od Jednote, to je že dobra podpora; ali vendar je še premalo za take reveže. In ravno tako je tudi, ako član dobi kako drugo neozdravljivo bolezen, da je bolan mogoče eno leto

ali še več; seveda, društvo mu je splačalo svojo 6 mesečno podporo, a potem, ako mu društvo ne more več podpore dajati, je dotični član brez vsake podpore. Moje mnenje je, da bi take člane, kateri so bolani nad 6 mesecev, potem podpirala Jednota še drugih 6 mesecev, ker le na ta način bode naša slavna K. S. K. Jednota še veliko lepše napredovala.

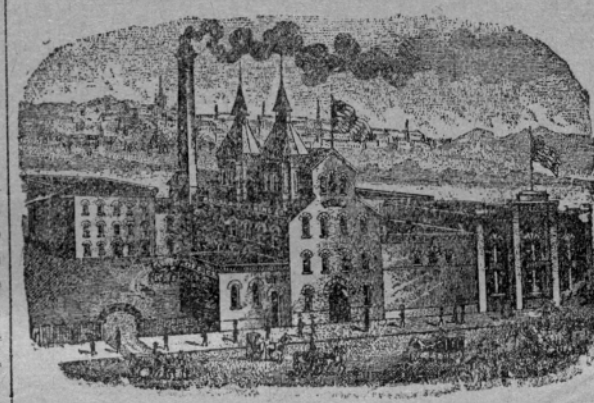
Naj navedem še to, kar sem že mnogokrat slišal rojake, kateri govorijo: "Ja, K. S. K. J. bi bila res prava mati v nezagodah in nesrečah, samo ko bi se tudi v boleznih dajala podpora." Ne glede na plačilo, ako bi moral vsaki član plačati nekoliko več vsaki mesec, samo da bode v korist naše slav-

ne matere K. S. K. Jednote in nje družtev; in potem bode naša Jednota kakor je rekel Kristus: Pridite vsi k meni, kateri ste trudni in obloženi, okrepčati vas hočem.

Konečno želim vsem delegatom, kateri boste pri konvenciji, veliko uspeha. Živeli! Jakob Rosc, Box 163.

Zdatna olajšba

glavoboli, pa naj jo provzroči karkoli, sledi uživanju Severovih Praškov zoper glavobol. Zanesljivi so in popolnoma neškodljivi. Ozdravili so tisočernike. Poskusi jih. 12 praškov v škatlici — 25c. Ve vseh lekarnah. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.



E. PORTER Brewing Co.

EAGLE BREWERY izdelovalci

ULEZANE PIVO

PALE ALE IN LONDON PORTER

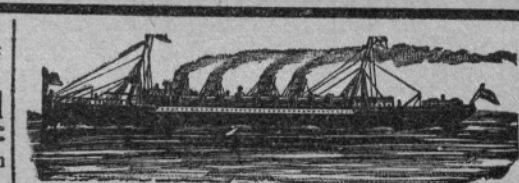
POSEBNOST JE PALE WIENER BEER.

VSAKDO VE?

DA MI PRODAJAMO BLAGO ZA MENJ KOT POLOVIČNO CENO NAJLEPŠA PRILIKA DOBITI ZLATNO POCENI JE SEDA, PRI B. BERKOWITZ 910 N. Chicago Street JOLIET, ILL.

POPRAVLJAMO ure, stenske in žepne ter izdelujemo vsa v to stroj. spadajoča dela po najnižjih cenah, naše delo vam jamčimo. Popravnica. Govorimo tudi raznovrstne jezike. Ako kupujete pri nas si prihranite denar.

Slovenski dom



Prodajom tudi parobrodne listke ter pošiljam denar v staro domovino.

John Povsha, lastnik HIBBING, MINN.

POZOR, SLOVENC!

Ko se muditev našem mestu se nadejam naše vašega poseta **mojej moderni gostilni.**

Točim dobro Schoenhoffen-ovo pivo in druge pijače, tudi prodajam dobeče "Union-Made" smodke. Rojakom se pripravim.

RUDOLF MARAŽ, GARY, IND.

Washington St., blize 10th Ave.,

Prodajem parobrodne listke; pošiljam denar v staro domovino in posrekujem pri kupovanju zemljišč in lot.

Stassen & Stephen

Sobe 201 in 202 Barber Bldg. JOLIET, ILLINOIS.

JAVNI NOTAR

Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi. Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi poškodbi. Zavaruje tudi življenjske stroške nezgodam in boleznim. Izdeluje vsakovrstna v notarsko stroko spadajoča pisanja. Govori nemško in angleško.

TROST & KRETZ

— izdelovalci —

HAVANA IN DOMACIH SMODK.

Posebnost so naše "The U. S." 10c. in "Meerschaum" 5c. Na d. bno se prodajajo povsod, na debelo pa na 108 Jefferson Street. Joliet, Ill.

Na prodaj farme v Wisconsin.

Zemljišča in farme v Marinette County, Wisconsin prodajam prav po ceni. Blizu cerkve, šole in dobrih potov. Za nadalnje pogovore pišite na lastnika: THEO. KERSTEN, ali pa pokličite po telefonu g. August Schoensted, Loughran Bldg., Joliet, Ill.

Theo. Kersten, CRIVITZ

TAHKO, MLADI MISIJONAR.

Spisal A. od B. Prevel M. B.

(Konec.)

Takoj pritrdijo z veseljem vsi Indijanci in peljejo duhovnika v največjo, precej prostorno hišo, v kateri so prirejali navadno svoje shode, slavnostne obede in ples po umrlj. Po tleh razgrnejo mehke medvedje kože in posade nanje misijonarja. Sami pa se razdele na obe strani okrog njega in posedejo na surovo otesane klopi. V sredi dvorane prižgejo velik ogenj, čegar dim odhaja skozi odprtino na stropu. Krog ognja pa postavijo več kotlov, v katerih kuhajo čaj, ribe in meso.

Pri tej priliki si moramo ogledati malo natančneje indijanske kotle. Niso železni, tudi ne bakreni, marveč iz debelega brezovega lubja sešiti ali pa iz dolgih korenin trdo spleteni. Taki držijo vodo prav dobro, toda na ognju bi zgoreli; zato jih postavljajo le poleg ognja v vročo žerjavico, kadar kaj kuhajo. Da pa voda prej zavre, razbelijo velike kose kamna in te razgrete kremenec mečejo potem v vodo. Pa pravijo, da ne traja veliko dalj, da voda na ta način zavre, kot sicer, če bi bili kotli na ognju.

Tudi krožnikov nimajo iz porcelana, ampak iz kamna, istotako so tudi žlice iz kamna ali pa iz jelenovega rogova, noži pa le iz trdega obrušenega kremenca, samo nekaj se jih dobi ječkenih.

Misijonar izvleče svoj nož in ga pokaže Indijancem. Ti si ga pazno ogledujejo in sleherni ga malo povoha in reče:

"To je jeklo."

Misijonar jih nato vpraša, kako vedo, da je to jeklo in ne železo, na kar izve, da razločuje vsak Indijanc prav dobro že po vonju jekla od železa in od drugih kovin. Nato jim ponudi še več drugih stvari v presoji in vse povonjajo in vse uganejo. Slednjič jim pokaže še srebrni denar, na kar se pa vsi zasmeyejo in pravijo:

"To pa nič ne diši, je pa še boljše kot jeklo."

Ko duhovnik malo povečerja, hoče začeti s prvim poukom; še prej pa vrže ostanke in kosti rib velikemu psu, ki leži pred njim in ga je ves čas poželjivo gledal. Strastno hlastne po njih, med Indijanci pa nastane polglasno mrmranje in nekakša nevolja. Eden izmed njih celo skoči in izgrga psu kosti iz gobca. Oče Martin začuden pogledava sedaj Indijance, sedaj Tahka, ki je ravnotako nekam razburjen kot bi hotel vprašati, kaj jim je. In Tahko mu šepne na uho, da pomeni to, če da kdo psu kaj od svojega kosila, za Indijance veliko nesrečo. Prepričani so namreč, da se potem vsak lov ponesreči.

Misijonar, ki ni imel o tej vraži dotedaj niti pojma, jim skuša na vse mogoče načine dokazati in jih prepričati, da ni mogoče, da bi moglo vplivati to kaj na lov. A Indijanci se ne brigajo veliko za njegove dokaze, ampak postanejo zelo slabe volje. In to priliko porabi stari čarovnik, ki se je že bal za svojo veljavo in svoj zaslužek. Ko začne misijonar pridigovati o sv. veri in sv. evangeliju, mu čarovnik vedno ukovarja in pravi, da so misijonarji krivi vseh indijanskih boleznih. En sam starček pritrdi očetu Martinu in reče:

"Oče, resnico si govoril in kar si nam govoril o strogi sodbi po smrti, to sem si sam že večkrat mislil; zato sem molil velikega duha. Ostani pri nas in povej nam še več o svojem Bogu in tudi tili ti bodo verjeli!"

Te starčkove besede pa razjeze čarovnika, da zavpije ves iz sebe:

"Če govori resnico, naj ozdravi bolnika, ki ga imam doma v hiši!"

In steče in se kmalu vrne. Sabo pripelje za roko moža, ki se je delal, da je zelo bolan. Onemogel pade po tleh in se zvija v velikih bolečinah.

Starček pe šepne misijonarju:

"Saj mož še bolan ni; brat njegov je, pa se le dela bolnega."

"Ali ga moreš ozdraviti?" vpraša nekam porogljivo čarovnik.

"Ne," odvrne misijonar, "ker niti bolan ni, marveč le goljuf, kot ti."

"Bolani je, bolan, a jaz ga ozdravim," de stavec, vrže nanj debelo odejo in plesne krog njega, poje glasno pesem in dela vražarska znamenja. Kar naenkrat pade nad bolnika, poseže pod odejo, izvleče ostudno krastačo izpod nje in reče:

"Vidite, tole je duh boleznih! Iztrgal sem ga bolniku iz telesa in ga ozdravi."

Bolnik plane kvišku in Indijanci mu veselo ploskajo. Nekateri se pa glasno zasmeye in pokažejo s tem, da smatrajo vse ozdravljenje le za goljufijo. Vendar se ne upajo tega jasno izraziti in odkrito v obraz povedati.

V hipu se prikaže na vrh stropa pri odprtini črna prikazen in vsi se ozro nazaj, odkoder pridele na vrh majhna deščica, na kateri stoji med dvema gorečima svečama mal lesen jelen.

"Glejte!" zakliče stari čarovnik Indijancem, "veliki bog vam pošlje bogat lov, ako mu bodele zvesti."

In zapove jim plesati krog lesenega jelena. Med krikom in vikom, glasnim petjem in živahnim plesanjem stopi k misijonarju dobri starček, ki se je že prej oglašil in njegovim besedam pritrdil, in ga povabi k sebi rekoč:

"Stopi z mano vun; čarovnik kuje nekaj slabega zoper tebe."

In vstane ter zapusti takoj prostor. Zunaj ga pa prime starček za roko, ga pelje urno skozi vas, da prideta izven vasi, kjer ga že čaka dobri Tahko z napreženimi sanmi. Starček poklekne spoštljivo pred duhovnika in prosi:

"Oče, blagoslovi mene in moje sinove, da bomo mogli tvoje obličje zopet kmalu zreti."

Z veseljem ga oče Martin blagoslovi in se mu zahvali za rešitev. Nato si priveže zimske čevlje na noge in stopi urno za Tahkom, ki je že daleč spredaj.

Ko ga čez nekaj časa doide, ga brž povpraša, kakšna nevarnost jima je pravzaprav pretela med Indijanci; in deček mu odgovori:

"Oče, ta čarovnik je hudoben mož. V vasi so mi povedali, da sta on in njegov brat že več belih duhovnikov umorila in oropala. Hvala Bogu, da sva jima ušla!"

Tiho drsata nekaj časa drug zraven drugega po trdi sneženi skorji. Kar se nebo v daljavi na obzorju lepo zjasni in barvani žarki švigajo kot kače po nebu in razsvetljujejo vso okolico.

"Severni sij!" vsklikne misijonar.

"Kaj ne, oče," vpraša Tahko, "to pomeni, da sva na pravi poti?"

"Dragi moj," mu odvrne duhovnik, "kdor ima mirno vest in čisto srce in dela po volji božji, je lahko vedno brez skrbi, ker ga Bog vodi po pravi poti, zato se mu ni treba ničesar bati."

"Oče," pripomni Tahko nekam boječe, "jaz upam, da imam čisto srce, pa vendar sem žalosten."

"Zakaj to, dragi moj?"

"Ker se bojim, da bodo čarovniki tudi Inance odvrčali od tebe in tvojih naukov. Ali ne bi mogel česa darovati nebeskemu Očetu, da jim pošlje smrt?"

"Ne, ne, Tahko," odvrne duhovnik, "rajsi darujva Bogu kaj s tem namenom, da se izpreobrnejo."

"Toda jaz nimam ničesar," de Tahko.

"Pa vendar lahko veliko Bogu daruješ, vse najdražje, vse najljubše."

"Najljubše in najdražje, kar imam, sta moj oče in moja mati," odvrne deček, "teh pa vendar ne morem darovati."

"Toda imaš srčno željo, da bi jih našel, jeli Tahko?" vpraša zopet oče Martin.

"Da, oče!"

"Dobro! In če bi Bog hotel, da ne najdeš na zemlji več svojih staršev, ali ne bi bila to zate velika žrtev?"

"O gotovo, oče! To bi bilo največje hudo."

"Dobro torej, dragi moj! Moli vsak dan takole: Ljubi Bog, če je tvoja volja, da najdem svoje starše tu na zemlji, se ti srčno zahvaljujem, če pa je tvoja volja, da jih šele v nebesih zopet vidim, potem ti pa darujem svoje hudo za izpreobrnjenje Inancev."

"Oče, ali veš že moje sanje?" vpraša Tahko.

"Kake sanje pa?" vpraša oče Martin.

In tedaj začne Tahko pripovedovati svoje sanje, kako je videl svoje starše v mrtvaški krsti in kako so mu zaklicali: 'Na svidenje v nebesih!'

Oče Martin pazno posluša, in ko Tahko konča, mu reče:

"Vse sanje pač niso od Boga; toda vendar je razodel Bog egiptovskemu Jožefu bodočnost v sanjah. Le moli vsak dan pobožno, kot sem ti rekel."

"Gotovo, gotovo, oče, storim to z velikim veseljem," zagotavlja Tahko in zopet se pomikata mirno in tiho drug poleg drugega po trdi sneženi skorji.

Več dni in več tednov sta potovala že ob rekli Inani, ne da bi doživela kaj posebnega. Vsak večer sta se malo ustavila in tedaj je napravil Tahko po tamošnji navadi ogenj in skuhal gorko večerjo. Po večerji sta se pa vlegla v odejo zavita k ognju in skrbni misijonar je še dolgo poučeval dečka o naukih sv. vere in njenih resnicah.

Nazadnje odmolita še kleče večerno molitev in sladko zaspita, dokler ju ne zbudi mrzli sever in se ne odpravita dalje.

Tahko se je verskih naukov in resnic tako lahko in tako urno naučil, da se je misijonar zelo čudil; zato reče nekoč:

"Tahko, ti boš postal gotovo še mali misijonar in mi boš pomagal pri izpreobrnjenju Indijancev."

"Toda oče," odvrne Tahko, "potem pa gotovo ne najdem več svojih staršev."

"Kakor je božja volja," mu odvrne pobožni duhovnik.

Nekega dne vozita ob robu reke po ledu, ker je tu bolj ravno kot po polju.

Tahko stopa kot vodnik pred prvimi sanmi, misijonar pa sedi na zadnjih, ker je že zelo truden od težavnega in napornega pota. Kar skoči ravno pred duhovnikovimi sanmi iz luknje zajec in steče po ledu na drugo stran reke. Prvi psi ga niso zapazili in so mirno nadaljevali svojo pot, in pri misijonarjevih sanah se po obrnejo v hipu za zajcem in jo uberejo za njim.

Oče skuša s palico ustaviti pse, a vse je zastoj, sani drče vedno hitreje in vedno nevarneje po ledu.

Tahko sliši, da kliče oče Martin na pomoč, se obrne in vidi v kako veliki

nevarnosti je misijonar, da se udere led in se potopi v mrzlih valovih. Vendar dospe srečno na drugo obrežje od tu pa po majhnem griču navzgor in kmalu izginajo vsi skupaj njegovim očem...

Zelo je potrtn in vznemirjen vsled tega; priveže svoje pse za drevo in išče, kje bi mogel iti čez reko na ono stran, a ni bilo nikjer mogoče. V sredi se je namreč udrl led in izginil po vodi. Žalostno, skoro obupan se vrne k sanem in premišlja kaj naj stori. Kar ga nekaj zelo iznenadi in preseneči. Pri sanjah zapazi kopo Indijancev, ki ga hočejo okraštiti. Tahko se jim približa in ti ga nagovore v svojem jeziku kot ga govorijo dolgi Inani. Tahko jim odvrne v istem jeziku in jim pove, da je njihov rojak. In tedaj ga naprosijo:

"Jedi imaš na sanah; daj nam jih malo, sicer pomremo vsi od lakote."

In res zapazi Tahko, kakš izstradani so ti ubogi ljudje. Povedo mu, da niso na lovu že dolgo ničesar ujeli in ne, ustrelili, vsled tega so se razdelili v dva dela; otroke in ženske imajo zadaj v sotohrih. Prosijo ga, naj jim da torej malo, ker sicer morajo poginiti.

In tedaj spozna Tahko, da ga je pripeljal sam Bog semkaj, da reši svoje rojake gotove smrti. Brž gre z njimi k šotorom v tabor in razdeli vse mednje, kar ima kruha in rib. Hvaležno mu poljubljajo žene in otroci roko, kar je Tahka zelo veselilo. Obenem se spomni, da je videl prejšnji dan v ledu sledove divjačine; zato pove to takoj okrog njega zbranim možem. Ti pa mu žalostno odvrnejo:

"Ah, to nam malo pomaga, če smo pa od lakote že preslabi, da bi mogli doiti žival na begu; da bi jih pa iz daljave streljali, nam manjka pušk."

"Jaz imam pa veliko pušk," de Tahko, razdeli med nje puške in patrone in jih pelje nazaj do gozda, kjer je videl omenjene sledove. In še tisti dan ustrelje 30 jelenov, da so za prvo silo preskrbljeni. Med potjo pa, ko se vračajo z bogatim plenom domov, jim pripoveduje, da je imel še enega gosпода sabo, ki se mu je pa izgubil. In ko jim pove natančno kje in v kateri smeri je izginil, mu povejo, da je ostala tam za hribom njihova polovica in da jih skoro gotovo najde. In pristavijo še, da so one družine še veliko na slabšem, ker razsaja poleg lakote še neka druga huda bolezen—mrzlica. Veliko jih je že umrlo, tudi njegov oče in mati sta bolna.

Tahko se bridko zjoče in moli:

"Ljubi Bog, daj, da najde oče Martin moje ljube starše in jih krsti, predno umro, da pridejo v nebesa."

Najrajši bi kar takoj preplaval reko in poiskal starše ter duhovnika, toda vsled preveč narastle in preveč deroč vode mu to ni mogoče. Čakati mora torej, da pritisne iznova mraz in da zamrzne reka. Ta čas porabi Tahko v to, da pove ljudem vse, kar je doživel in kar je vse videl zadnji dve leti. Zlasti veliko jim pove o naukih, ki jih uči beli misijonar. Indijanci ga radi poslušajo in rečejo konečno:

"Kar pripoveduješ o pravem potu v nebesa, mora biti dobro; kajti Bog, ki ga moliš, te je pripeljal semkaj, da nas rešiš. Prav radi ti verjamemo."

Čez nekaj dni pa gredo čez zamrznjeno reko in kmalu najdejo svoje sode. Ko se Tahko s svojimi spremljevalci bliža vasi, pride jim nasproti velik izprevod žensk in mož, ki se vije proti malemu holmčku. Sprejaj nosi deček lep križ, vsi Indijanci pa nosijo v rokah goreče sveče in baklje. In pridejo možje, ki nosijo dve krsti, za njimi pa stopa počasi in dostojno v duhovniški obleki misijonar.

Tahko steče z glasnim vsklikom k njemu, ga objame in vpraša:

"Moje oče? Moja mati?"

"Da," odvrne misijonar ginjen, "da, ubogi moj Tahko, tvoj oče in tvoja mati sta. A umrla sta kot kristjana, ker sem ju pred smrtjo še poučil v pravi veri in ju krstil. V nebesih ju boš zopet videl."

Jokajoč, a vendar nekoliko potolažen, se pridruži misijonarju in stopa privrkat za krščanskim pogrebom. In vse Indijance gane ta prizor.

Ko sta zvečer Tahko in duhovnik sama v sobi, de misijonar:

"Glej, dragi moj! Veliki izgubi sledi velikih dobic. Bog ti je vzel starše, zato te je pa izvolil za rešitelja tvojih rojakov; pripravil je njihova srca vsprejemljiva za resnico, tebe pa je odločil za malega misijonarja."

"Da, oče Martin," odvrne Tahko, "ljubi Bog je vse dobro ukrenil in jaz ostanem sedaj vedno pri tebi in ti hočem pomagati po svojih skromnih močeh in svojim rojakom kazati pot proti nebesom."

In sedaj je konec pripovedke o Tahku, mlademu indijanskemu misijonarju. Še vedno je pri očetu Martinu, mu pomaga kot katehet pri pouku indijanskih otrok in mu streže pri službi božji, zraven pa ga spremlja, da mu kaže pot po vseh indijanskih misijonih po snežni Alaski.

POZOR, ROJAKI!
urejeno

Moderno gostilno
National Buffet

v kateri bodem točil najboljšo por terjevo pivo, izvrstno žganje, domač vino in prodajal dišeče smodke. Prodajam premog.

ANTON T. TERDICH,
203 Ruby St.
N. W. Phone 825. Joliet, Ill.

DENARJE V STARO DOMOVINO
pošiljamo:

za \$ 10.35	50 kron,
za 20.45	100 kron,
za 40.90	200 kron,
za 102.25	500 kron,
za 204.00	1000 kron,
za \$1018.00	5000 kron.

Poštarina je všeta pri teh svotah. Doma se nakazane vsote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka.

Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. poštni hranilni urad v 11. do 12. dne.

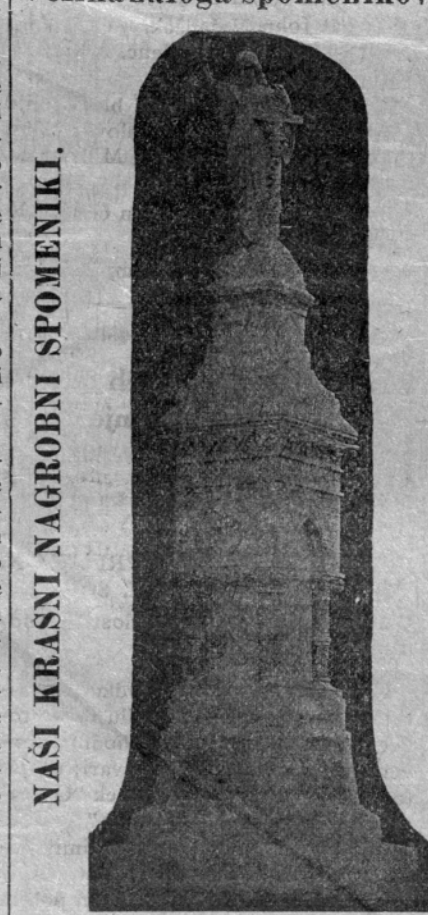
Denarje nam poslati je najprilicnejše do \$25.00 v gotovini v priporočenem ali registrovanem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.,
109 Greenwich St., New York,
6104 St. Clair Ave., N. E.
Cleveland, Ohio.

E. Wunderlich Granite Co.

804-806-808 N. Hickory St. Joliet, Ill.

Velikazaloga spomenikov



NAŠI KRASNI NAGROBNI SPOMENIKI.

Naše prodružnice so: v Chicago
Bethania and Resurrection Cemetery
blizu Summit, Cook Co., in Naperville
Ill. Chi. tel. 1872. N. W. Phone 499

Prva in edina slovenska tvrdka v Amer.

VSIIH CERKVENIH IN DRUŠTVENIH POTREBŠČIN.

John N. Gosar Co.

318 E. 89th St., New York, N. Y.

Se priporoča Preč. duhovščini in cerkvenim predstojništvom za izdelovanje vsakovrstnih cerkvenih Paramentov, Zastav (Banderjev) Križev, Podob, Slik, slikanje in dekoriranje cerkva i.t.d.

Slavnim Slovenskim Društvom

v napravo Zastav, društvenih znakov, Regalij gumbov (buttons) vsako vrstne društvene UNIFORME, i. t. d.

Z bratskim pozdravom

JOHN N. GOSAR CO.

Član K. S. K. J. in J. S. K. J.

Ne naročaj pri tujcu, boš opeharjen

Nikjer boljše in cenejše.

Brat podpiraj brata!

Podružnica: 5312 Butler Street, Pittsburgh, Pa.

JOLIET CITIZENS BREWING CO.

Collins Street, Joliet, Ill.



Pijte samo "Elk Brand" pivo.

Izdelovalci najboljšega piva sodčih in steklenicah.

Podpisani naznanjam rojakom, a se... kupil

SALOON

kjer točim dobro pivo in prodajam izvrstne smodke.

Martin Nemanič, Math. Stefanich

22nd St. & Lincoln, CHICAGO, ILL. 400 Ohio St., Joliet, Ill.

ZNAK NEVARNOSTI.

Malo ljudi postanejo žrtve bolezni kar naenkrat, ampak človek se slabo počuti predno ga bolezen bolj napade, za to se taki znaki nevarnosti kaj radi prezro. Taki slučajji so

naravni znaki nevarnosti

Ti so: bolečine, želodčni neredi, zaba okusa. Ti neredi nas opozarjajo, da nemarimo teh opominov, ker vedo, da vendar se pa nevarnost lahko prepreči dober svet in se začne rabiti

sanost, slabost, a navadno tudi izguba nekaj ni prav. Pametni ljudje ne za se lahko pripeti kaj bolj nevarnega; brez posebne sitnosti, ako se posluša

Trinerjevo zdravilno grenko vino

To zdravilo hitro deluje. Okrepča želodčne stene in živce, da delujejo redno; ako je pa kaka bolezen v želodcu je hitro ozdravi. Stori vam kar drugo nobeno zdravilo na svetu ne naredi.



Daje zdrav okus, stori prebavnost, pospeši sladko spanje, krepeča živce in mišice, čisti kri, daje zdravo barvo obraza, krepeča energijo, okrani zdravje.

Ohranilo bode vso družino v dobrem zdravju, ker se sme dajati otrokom kakor tudi starejšim. Koristi vsakemu želodcu naj bo bolan ali zdrav, ker urejuje delovanje. To je edino pravo zdravilo za želodec.

VPRASANJE—Ali ste že kdaj izprevideli, da vas trgovci goljufajo, ker vam dajo ponarejeno grenko vino mesto Trinerjevega; ki je edino pravo grenko vino. Bodite pozorni in odklonite ponaredek. Ako rabite zdravniških nasvetov, pišite nam in naš zdravnik vam ga pošlje brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vsakem slučaju želodčnih nadlog in neredov prebavnih organov. Dobite ga v lekarnah in dobrih gostilnah.

JOS. TRINER,

620-622 S. Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

deveto uro nabiralo se je občinstvo, tako tudi šolska mladina.

Posebno se nam je miho storilo, ko smo čuli, da si je bil že vse šolske knjige v red spravil, ko je slišal, da se kmalu prične zopet šolski čas; a ravno dan pred pričetkom šole položili smo ga v hladni grob. Sv. maši zadržnici z leviti pristostovala sta č. gg. Ste-fanič iz Loraina in Marko Pakiž iz Collinwooda. Sv. mašo daroval je naš domači duhovnik, č. g. Andrej Smrekar. Po sv. maši pristopil je zopet naš župnik g. Ponikvar ter napravil od srca ganljiv govor. Dragi rojaki in čitatelji tega lista, bil sem sam pri-čujoč pri tem pogrebu, rečem pa, da tako slavnega pomenljivega pogreba še nisem videl iz naše slovenske cerkve, kar vsak to izjavlja. Velika vrsta vozov je šla potem za krsto.

K sklepu tega mojega dopisa srčno pozdravljam vse drage mi čitatelje tega lista in tebi, dragi list, želim do-bernapredek.

Poročevalac.

Gilbert, Minn., 1. sept. — (Iz potovanja.) Cenj. uredništvo Am. S., pro-sim zopet za malo prostora v cenjen-em listu, da zopet nekoliko opišem z mojega potovanja z Mesaba Range. Neven pa, zakaj tako dolgo odlašam, da se zopet tako dolgo časa nič ne o-glasim; vem, da naši zvesti čitatelji že čakajo, da se skoraj kaj oglašim. Zatorej bodem malo ta dopis podaljšal, da bolj obširno opišem razne pre-tekke in sedanje razmere delavcev po tukajšnjih naselbinah. Za ta dopis sem si pa ravno to novo mesto zbral; od tukajšnje naselbine se ni še, če se ne lažem, v Am. Sl. čitalo. Zadnjič sem objubil, da bodem pisal kaj iz Aurore, pa se bi bil skoraj zlagal; za-toraj bom pa kar od tam začel.

Delavski razmere v Aurorah so se-daj nekako srednje. Dela se samo po dnevu. Le v enem novem rudniku se dela na 8 ur. Zasluge je še precej dober, ali zato pa tudi trdo delajo, še bolj nego je potrebno. Dela se sedaj v omenjenih rudnikih ne dobi časno. Slovencev je tu do kakšnih 90 družin; poleg tega je nekaj Hrvatov in precej Poljakov, tako da je slovanska nase-lbina precej velika. Slovenci so pred nekaj leti zgradili lično cerkev sv. Ma-teje Božje Roženenske. Duhovnika še nimajo svojege, ampak župnik iz Biwabika opravlja tamkaj sv. mašo vsakih štirnajst dni. Že dolgo časa želijo, da bi dobili lastnega župnika, pa se jim ni še uslišalo, dasi jim je nujno potreba že radi otrok, kateri ra-stejo brez pouka krščanske sv. vere. Slovenci živijo deloma v predmestjih, nekaj jih je pa tudi v mestu. Trgovin-ska obrt je poleg družih večinoma v rokah "Sinu el Jahudi". Da, ti čifuti se hitro pojagmijo za nove prostore, vse bi treba da je v njih rokah, samo delati jim ne diši. Če se kakšno novo mesto kje začne, čifuti so ta prvi, kar izvirajo da od nekje. Mesto vsled slabih delavskih razmer ne napreduje v kooperativnem smislu, kajti sedaj dela le polovica delavstva v ondotnih rudnikih nasproti prejšnja leta. Sedaj je mesto zgotovilo vodovod in odvod.

Kakšne 3 milje od Aurore se je zo-pet ena nova naselbina začela, to je Cotton Town. Poslopja so se začela delati, vendar ni upanja, da bi se na-seljevali ljudje v kratkem tamkaj, kaj-ti tamošnji novi rudniki ne proizvajajo še rude na površje. Neki Hektor rudnik imenovan ima precej rude na površju, a sedaj ga je družba naredila za vodnjak, kajti poln je vode in taciš se nahaja po okolici več.

Ko sem si ogledal imenovane nase-lbine, podal sem se dalje v mestce Biwabik. To mesto je čisto majhno, dasi je že precej staro; da se ne raz-vija naprej, je pripisovati slabim de-lavskim razmeram oziroma majhnim produciranjem rude iz tamošnjih rud-nikov, kateri delajo samo v letni se-zoni. Blizu mesteca se razprostira ve-likanski odprt rudnik, nazivan "open pit". To železno polje sem si popol-noma ogledal in videl, kako si kapita-listični molob na čist lahek sistem bogati svoje že napolnjene a ne site blagajne. V tem rudniku se nahaja 6 parnih lopat, v delu so zdaj samo tri, 2 nakladata železno rudo, ena pa odkriva prst od površja železne rude. Zraven te odprte jame sta še dva rud-nika, v katerih dela precej delavcev. Tudi iz teh rudnikov pridobiva druž-ba na čisto majhne stroške rudo na površje; kajti ondotni mineri in na-kladalci so zunaj na površju, iz kate-rega izstreljevajo rudo v takozvane "šute", vsipalnike. Pod površjem se pa nahajajo delavci, kateri z vsem tru-dom to rudo jemljejo iz vsipalnikov ter odvažajo k rovu. Kakor so mi pripovedovali rojaki, da takozvani tra-marji veliko trpijo a so za njihov trud bore malo plačani; to delo je zelo ne-varno posebno o hudem deževju. Ob deževju se ti vsipalniki napolnijo z vo-do, in dostikrat se je že zgodilo, da je voda stopela v vsipalnikih zalila spodaj zaposlene delavce do smrti, de-loma pohabila na njih telesu. Železna produkcija iz tukajšnjih rudnikov je majhna, kajti je le toliko odposljuje za kolikor pride naročilo. Kake pol ure hoda proti McKinleyu se nahaja nov rudnik imenovan "Kellog". Tu dela majhno število delavcev, in med njimi tudi nekaj rojakov; pričakuje se z ča-soma, da se bodo odprlo več rudnikov, kajti železne rude je tu obilo in več novih šahtov ustanavljajo sedaj. Slo-venška naselbina je v Biwabiku maj-hna. Katoličanje imajo tu majhno a krasno cerkvico sv. Janeza Krstnika,

v katerej opravlja službo božjo on-dotni župnik Rev. Saloven. Slovenci in Hrvatje živijo tu v najlepši slogi v vseh ozirih. Kar se tiče obrti, je veči-noma v lasti krivonošev, to so trgo-vine s suknom ali suho robo. Nadalje se spet oglašim naprej. Pozdravljeni! Popotnik.

Johnstown, Pa., 2. sept. — Cenjeni g. urednik! Malokedaj se kaj sliši od nas Slovencev živečih v Johnstownu. Namenil sem se, da napišem nekoliko vrstic, z upanjem, da bodo vsprejete v predale nam priljubljenega lista A. S.

V prvi vrsti, seveda, kako gre kaj z delom letov; kakor povsod po Združenih državah, tako tudi v našem mestu. Hvala Bogu, začelo se je obračati na bolje, akoravno bodemo morali še do-kaj časa čakati, predno se povrnoje zopet oni časi, ki so bili zadnja leta.

Slovenci, živeči v Johnstownu in o-kolici, se ukvarjajo ponajveč s pre-mogartvom. Nekateri res prav dobro zaslužijo in se s tem tudi pokažejo, da so postali pravi Amerikanci. Postav-ljajo si svoja domovanja, namreč svo-je hiše, ki jih je že lepo število, ponaj-več v Cambria City in Coopersdale, in mnogo jih je tudi na Franklinu in Co-nemaugh, ki imajo svoje domačije. Tudi 2 slovenski trgovini imamo.

Na društvenem polju tudi napredu-jemo, imamo namreč 6 podpornih društev in sedaj se je zbralo 20 mož, da ustanove še eno podporno društvo, namreč društvo sv. Jožefa, s priklo-pom h K. S. K. Jednoti, ter upamo, da nas bode slavna K. S. K. Jednota go-tovo vsprejela v svoje okrilje. Vidi se iz tega, da so tukajšnji Slovenci za-vedni in da dobro poznajo izrek "Brat podpiraj brata". Le tako naprej! Kaj so slovenska podporna društva in slav-na K. S. K. Jednota, nam vejo mnogi povedati v slučaju boleznih ali smrti. Toraj tem potom vabimo vse one ro-jake, ki niso še pri nobenem podp. društvu in tudi one, kateri so pri ka-kem drugem, da pristopijo sedaj k na-novo ustanovljenemu, nudi se jim lepa prilika, ker upamo, da nas sprejme K. S. K. J., ki še ni v tukajšnjem mestu zastopana. Se lahko pridružijo oni, ki so pri drugih društvih in drugih jed-notah. Več ko bode članov, lepše bo-demo uspevali in lažje pomagali ne-srečnim in bolnim rojakom. Upamo, da nas bodejo zavedni dobri katoliški možje kolikor mogoče podpirali z njih cenjenim pristopom. V bodoče kaj več o tem.

Še nekoliko novega hočem nazna-niti, kar se tudi nas tiče. Namreč me-stna uprava je odločila in prepovedala, da se ne sme po stranskih potih ob cestah v mestu na tla pljuvati, namreč pod oestro kaznijo \$10. Toraj, rojaki, pazite se!

Nadalje naznanjam, da smo imeli dne 30. avgusta ženitovanje. Poročil se je dobroznani g. Jožef Merše, doma od Sv. Mihela na Kranjskem, z gospi-co Jozofo Gabrenja, doma iz Raketa na Notranjskem. Novoporočenima kli-čemo: Na mnoga leta! Gospod Jožef Merše ima tukaj svojo krojaško delav-nico na Broad St. in 5th Ave.

V zaključju tega mojega dopisa po-zdravljam vse rojake po Združenih dr-žavah. Tebi pa, Amer. Slovence, želim mnogo uspeha in obilo novih na-ročnikov. Jožef Likar, ml.

New Castle, Pa., 7. sept. — G. ured-nik! Le redkokedaj se sliši kaj iz na-šega kraja, dasi nas je precej Slovencev bivajočih raztresenih tu na okoli. Že dolgo smo si želeli Slovenci kakor tudi drugi Slovani, posebno Slovaki, katerih je nad 100 družin tu v New Castlu, da bi dobili svojege lastnega dušnega pastirja. Mnogo Slovencev je šlo od tu proč radi tega, ker nismo imeli svojega duhovnika. A naša dol-goletna želja se nam je vendar spol-nila. Pred dobrim mesecem smo nam-reč dobili slovenskega župnika v ose-bi g. Jos. Vrhunca, ki je prišel k nam iz daljne Minnesote. Kako z vese-ljem smo ga sprejeli in kako hitro smo se Slovani zjediniili, kaže to, da smo že kupili svet, na katerem bode stal novi hram božji. Ako bode šlo prav naprej, bodemo takoj spomlad začeli zidati novo cerkev.

G. Vrhunec bode imel dve nedelji v mesecu, to je drugo in četrto, slo-venško in slovaško pridigo tu pri nas v nemški cerkvi; vsako prvo in tretjo nedeljo pa bo oskrboval rojake v Be-semer-u, kjer jih je nad 400. Tudi v tem kraju nameravajo spomlad po-staviti svojo cerkev.

Kdor izmed rojakov, bivajočih tu okoli, potrebuje slovenskega duhovni-ka, ga dobi v New Castlu, v nemški cerkvi, kjer g. Vrhunec sedaj začasno biva.

Z delom gre tu po navadi, bi bilo lahko boljše; delajo pa vedno v Be-semeru, kjer imajo velike cegovnike in kamenolome. Pozdrav vsem rojakom po širni A-meriki. Š. L.

Dolga je 28 milj. In veliki most se bo delal čez vodo (river), dolg 900 čevljev. Pa nekateri žele priti iz Mi-chigan. Ali to je daleč za tako malo plače hoditi sem. Pa če bi imeli še dolgo tam biti brez dela, pa žihér pri-dejo sem; res da Kranjec zdaj ni tu-kaj, pa še morebiti pridejo, ker dela se vsaki dan. In če kateri pridejo, naj pridejo tukaj do mene in jaz jih pe-ljem tja, da bodo videli, kako je. Ko pridete v Pen Argyl, Pa., pojdite na Main St. šte. 36.

Zdaj posebnega nimam kaj poro-čati; kedar bo kaj novega, se zopet oglašim, ker družih rojakov tu ni, da bi kaj dali vedeti v A. S. Pa upam, da počasi bo že nas več, da bomo potem tudi kaj društva imeli v tem mestecu.

Zdaj pozdravljam vse rojake po ši-rnej Ameriki in tudi onkraj vode v nam ljubljani domovini. In tudi uredništvu A. S. želim veliko uspeha in do-brih naročnikov.

Leopold Makuc, Box 281.

Preloka, Belokrajina, 16. avg.—(Da-lje.) Da tako nadaljujem svojo pot, krenem jo na nekem ogalu in stopim ravno pred cerkev sv. Stefana. No, sedaj se je želja izpolnila. Vender ni-sem precej stopil notri, radi velike vro-čine sem se malo oddahnil in si naj-preje ogledal zunanost. Dvakrat grem okoli. Svet in tudi imenitni gospodje so bili radovedni, odkod da prihajam v tako čudni obleki. Vsakemu, kdor me je vprašal, odgovoril sem, da sem Belokranjec. Na vhodni strani mi pri-poveduje neka dama, da je v cerkvi ta teden celi teden birmovanje, ali da uhod ni zabranjen tudi tujcem ne.

Cerkev sv. Stefana je najstarejši spomenik nekdanjih časov. Pred to krasno osivelo stavbo se vsakdo usta-vi, tako sem se tudi jaz s svojo tovar-šijo in jo ogledoval. Znano je, da se na Dunaju nahaja le malo srednjeve-ških ostankov. Nekaj je bilo pokon-čanega, nekaj predručenega, vse je postalo novodobno. Ostala je cerkev sv. Stefana, ta čistita starina, toliko večji ponos celemu mestu. Hiša božja meri po dolgoti 108, po širjavi 28, po višavi 27 metrov. Gotsko-mrežaste po višavi 27 metrov. Gotsko-mrežaste oboke podpira 18 močnih stebrov. Ob stenah in stebrih je 38 manjših in več-jih altarjev. Poleg tega jo krasí mno-go starih spomenikov. Na sredi cerkve bilo je birmovanje bolj odraslih deč-kov in poleg ml. škofa precej duhov-nov. Na evangelijski strani povprečne ladje klečalo je veliko sveta obojega spola pred Marijino podobo. Vsak je naredil pri poslovu tri križe z roko na železno mrežo, s katero je slika zava-rovana. Cerkev sv. Stefana je prizi-dana na južni strani veličasten stolp, visok 136,8 metrov. Zdi se, kakor da bi iz tal sam zrastle. Spodaj širok, po staja proti vrhu vedno ožji ter se kon-čuje v vitki piramidi, ki se vidi daleko okrog. Primerjal bi ga veliki jelki, ki razprostira spodaj veje široko na oko-li, zgornje pa stiska bolj in bolj sku-paj, dokler se ne izgubi deblo v tenki vršiček.

(Dalje prih.)

POZOR, ROJAKINJE!
Ali veste kje je dobiti najboljšo me-so po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

J. & A. Pasdertz
se dobijo najboljšo sveže in preka-jene klobase in najokusnejše meso Vse po najnižji ceni. Pridite toraj u-kooskuite naše meso.
Nizke cene in dobra postrežba j-naše geslo.
Ne pozabite toraj obiskati nas v naši novi mesnici na voga-lu Broadway in Granite ceste.
Chic. Phone 4531. N. W. Phone 1113

Mahkovec & Božich
208 Jackson St., Joliet, Ill.
SLOVENSKA GOSTILNA

kjer točimo fino "Elk Brand" pivo, dobro kalifornijsko in domače vino in trizmo dišeče smodke. Rojakom se priporočamo v obilen poset.
N. W. Phone 384.

MAHKOVEC & BOŽICH.

Fr. Bambich
Cor. Chicago & Ohio Sts., Joliet.
slovenska gostilničar
priporočata rojakom fino "Elk Brand" pivo, dobro importirano žganje in ka-lifornijsko vino ter dišeče smodke Rojakom se priporočava v poset.
N. W. Phone 406.

Odrpoto pismo Slovincem.
Slavni direktor Collins N. Y. Medi-cal Instituta:—

Prosim oprostite mi, da Vam toliko časa nisem sporočil o uspehu Vaših zdravil. Rabil sem zdravila natanko po predpisanih navodilih, katera so mi tudi pomagala do popolnega zdravlja. Bodite uverjeni, da Vam bodem hval-eli za skrb in trud, katerega ste imeli z menoj, dokler me ne bode krila mati zemljica. Tudi mojim rojakom Vas bodem priporočal, ker sedaj vem, da ste zdravnik v pravem pomenu be-sede. Toraj še enkrat najsrčnejša hvala za izvrstna zdravila in iskreni po-zdrav, Vaš iskreni prijatelj
Albin Strnad,
Box 757, Black Diamond, Wash.

NASLOVNIK

trgovcev, obrtnikov, gostilničarjev in odvjetnikov, ki se priporočajo rojakom.

JOLIET, ILLINOIS.

ADLER J. C. & CO., 112 Exchange St., priporočata rojakom svojo mes-nico.

BAMBICH FR., 920 N. Chicago St. Gostilničar.

BRAY-EVA LEKARNA SE PRI-poroča slovenskemu občinstvu v Jolietu. Velika zaloga. Nizke ce-ne. 104 Jefferson St., blizu mosta

CHULIK BLAŽ J., 711 N. Chicago st., blizu slov. cerkve. Prodajalna moških in ženskih oblek.

DENAR NA POSOJILO. POSO-jujemo denar na zemljišča pod u godnimi pogoji. Munroe Bros.

EAGLE THE, 406-410 N. Chicago St. Prodajalna pohištva in moških oblek.

FINK MATH, 500 Francis St. Stav-benik (contractor).

FREUND S. E., advokat in namest-nik avst. konzula, 114 N. Chicago St., Barber Bldg.

GOLOBITSH ANTON, 805 N. Chi-cago St. Gostilna in dvorana

GOLOB JOHN, 608 N. Broadway Izdelovalec kranjskih harmonik.

GRAHEK IN FERKO, 207 Indiana St. Mesnica.

S. HONET, KROJAČ, 918 NORTH Chicago St., Joliet, Ill. Šivam, po-pravljam in čistim obleke. Po naj-nizji ceni.

HORWAT ANTON, 600 N. Chicago St. Izdelovalec cigar in trgovec z likerji na debelo.

JURIČIČ FRANK, 1001 N. Chicago St. Prodajalec moških oblek in obu-val. Agent vseh prekomorskih črt

J. P. KING, LESNI TRGOVEC Des Plaines in Clinton Sts. Oba telefona 8. Joliet, Ill.

KONESTABLO ANTON, 201 Jack-son St. Krojač. Izdeluje, poprav-lja in gladi moške oble.

LOPARTZ GEORGE, 402 Ohio St. Grocerijska prodajalna.

PETRIC IN LEGAN, 209 Indiana St. Gostilna.

WOLK & PRAŠNIKAR, 200 1/2 Ruby St. Krojača moških in ženskih oblek. Popravljamo, likamo in čistimo o-bleke po najnižji ceni.

SIMONICH IN STRUTZEL, 920 N Chicago St. Trgovca z moškimi oblekami (up-to-date clothing).

STONICH GEORGE, 813 N. Chic-go St. Trgovca z grocerijo, pre-mogom in pošiljanje denarja.

TORKAR LOUIS, 30 Fairview Ave. Prodajalec zemljišč, lot, peska in kamenja.

VOGRIN ANTON, 307 Ruby St. Iz delovalec in popraviljalec čevljev.

VOGRIN ANA, 618 N. Broadway cor. Stone St. N. W. telefon 1727 Izkušena babica (midwife).

ROCKDALE, ILLINOIS.

MARENTICH ANA, 109 Moen Ave. Prva slovenska gostilna.

SOUTH CHICAGO, ILL.

KOMPARE JOS., 8908 Greenbay Ave. Salun in prodaja šifkart.

PITTSBURG, PA.

HOTEL REINHOLD, 5400 Butler St., R. Matuszewski, lastnik.

HOTEL DUBLIN. H. A. Dublin, last. 5438 Butler St.

— Naročajte se na Amerikanskega Slovence; le \$1.00 na leto.

Anton Nemanich & Son

205-207 OHIO STREET, JOLIET, ILL.

Prvi slovenski pogrebniški

ZAVOD IN KONJUŠNICA.

Chicago Phone 2273.

Northwestern Phone 416.



Priporočata se Slovincem in Hrvatom ob vseh svečanostih kot krstih, porokah, pogrebih i. dr., ter imam na razpolago dobre konje in kočije po zmernih cenah. Na vse pozive, bodisi po dnevu ali po noči se točno ustreza.

PRIVATNA AMBULANCA.

Stanovanje 1000 N. Chicago St.

N. W. Phone 344.

Compagnie Generale Transatlantique

FRANCOSKA PROGA.

Kratka zveza z Avstrijo, Ogrsko in

Hrvatsko.

LA PROVENCE 30,000 H. P.

LA SAVOIE 22,000 H. P.

LA LORRAINE 22,000 H. P.

LA TOURAINE 15,000 H. P.

Potniki tretjega razreda dobivajo

brezplačno hrano na parniških družbe.

Snažne postelje, vino, dobro hrano in

razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State Street,

New York

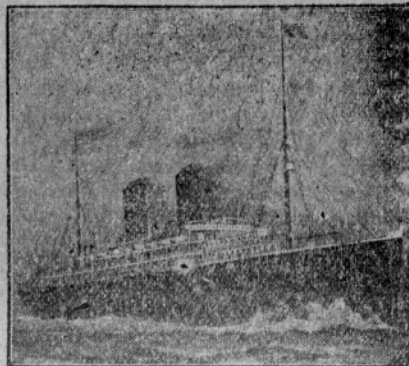
Maurice Kozminski, glavni zastop

nik za zapad, 71 Dearborn St., Chicago

Frank Medosh, agent, 9478 Ewing Ave. So. Chicago, Ill.

A. C. Jankovich, agent, 2127 Archer Ave., Chicago, Ill.

Paul Starič, agent, 110 South 17th St., St. Louis, Mo.



Največje Bogastvo

na svetu je trdno zdravje. Zatoraj naj vsaki rojak, ako oboli ta-koj v početku gleda, da se poveri izkušenemu zdravniku ter se precej prične zdraviti, ker s tem si hrani denar ter okrajša trpljenje. Na kakšnega zdravnika pa se je treba obrniti ko se jih toliko hvali po časopisih ter vsaki hoče biti najboljši? — Vedno le na takega, katerega delovanje pozna in katerega mu prijatelji priporočajo, katere je že popolnoma ozdravil.

THE

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE

Prvi, najstarejši in najzanesljivejši zdravniški zavod za Slovence v Ameriki vabi vse one, kateri bolehalo na katerikoli boleznih in kateri so morebiti že pri drugih zdravnikih zastojali trošili denar, da se obrnejo na vrhovnega zdravnika tega zavoda Dr. R. Mielke-ja, kateri ima mnogoletno izkušnjo v zdravljenju vseh boleznih in kateri je že natisočeno bolnikov popolnoma ozdravil. Vsaki naj svojo bolezen opiše natanko v svojem materinem jeziku brez vsakega prikrivanja.

Kataremu pa bolezen ni znana, naj piše po obširno knjigo "ZDRAVJE", katero dobi ZASTOJ, ako pismu priloži nekoliko poštnih znamk za poštnino.

Vsa pisma naj se naslavljaajo na sledeči naslov:

THE

Collins N. Y. Medical Institute (Inc.)

140 West 34th St.,

NEW YORK.

Največja in najstarejša hranilnica na Kranjskem.

Kranjska hranilnica v Ljubljani.

KNAFLOVE ULICE ŠT 9.

USTANOVLJENA LETA 1820.

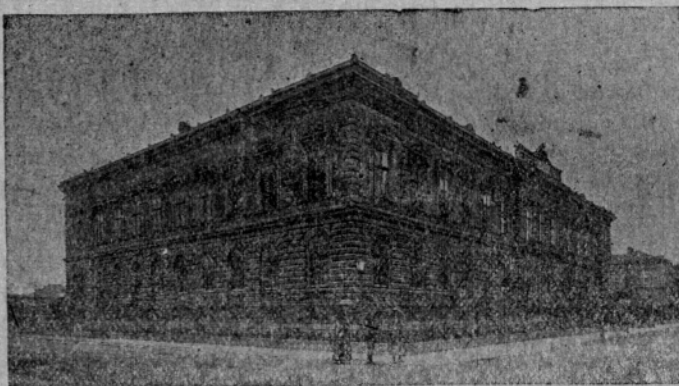
sprejema vloge in jih obrestuje po 4 odstotke ter plačuje rentni davek sama.

Hranilnih vlog je bilo koncem leta 1907. nad 68 milijonov kron.

Rezervni skladi znašajo 9.337,077 kron.

Vsega upravnega premoženja je bilo glasom računskega sklepa

82.000.000 kron, in sicer znašajo med drugimi zakladi:



Zemljeknjižno zavarovane terjatve 37,814,374 K
Posojila občinam in kor-poracijam 2,048,214 K
Menice 676,000 K
Vrednostni papirji 30,028,626 K
Vrednost hiš v Ljubljani.
Trstu in na Dunaju ter graščin 2,925,746 K
Čisti upravni dobiček—razen vsot, ki se pridenejo rezervnim zakladom — je omenjen dobrodelnim in občestnim zavodom, društvom in podjetjem na Kranjskem. Kranjska hranilnica darovala je za take namene do sedaj blizu sedem milijonov kron.

Kmetijstvo v Zedinjenih državah.

Piše Viljem K. Brunšmid.

(Konec.)

Kakor razvidim iz raznih dopisov smo mi Slovenci preveč občutni ljudje. Eni se boje toplote, drugi zime, tretji težkega dela itd. Drugi narodi ne gledajo ravno na take postranske stvari, kadar si kupijo farmo. Premožnih kmetov je povsod dovolj; najdeš jih na jugu v Floridi, kakor tudi na severu v Canadi; najdeš jih na vzhodu v New Yorku, in na zahodu v Californiji. Da, celo v arizonskih in nevadskih pustinjah so jako bogati kmeti; povsod imajo pa več, in boljše hrano, in več denarja kot navadni delavec, ne glede na to, da so samostojni in svobodni, in ne sužnji kakega sitnega bossa.

Glavna stvar pri naselbi je zdravo podnebje in dobra pitna voda. Če tega manjka, potem manjka vsega. V drugi vrsti pa glejmo na rodovitna tla, na naravno ali umetno moč, na razvite okoliške industrije, in da bodo v bližini železne ali vodne ceste za razvažanje naših pridelkov. Če so te stvari, potem se mora napredovati, če se le zna in hoče umno kmetovati.

Predno se pa odločimo postati kmetovalec, odločiti se moramo tudi, da bomo delali, jako trdo delali vsaj v začetku, in to ne le po 8 ur, marveč po 18 ur dnevno. Se ve, če imaš denarja dovolj, najprej lahko pomagata, ki ti bo prihranil mnogo grenkih ur. Delati se pa mora, drugače ni napredka. Trden sklep se mora storiti za doseg vspeha, pa vzgojiti že živino, sej žito, se pečaj s sadjerejo ali s čimur hočeš. Če ne boš pridno delal in umno gospodaril dosegel ne boš nikjer nič; zatoraj se lenuha, obupnežu in strahopetnežu ni treba spuščati v kmetijstvo. Priden in umen mož bo pa našel srečo in imovnost s farmarstvom v Ameriki, kajti ameriška mesta rasejo mnogo hitreje kot se množe kmetije, meščani potrebujejo vedno več živeža, in življskih potrebščin ne bo nikdar preveč na zemlji, kajti ljudje se množe povsod, en kjer zemlje se pa nikdar ne more pomnožiti v dva ali več akrov. Korajžjo torej, Slovenci! Oprimimo se kmetijstva, umnega kmetijstva; in ko si bomo malo pomagali, spojinimo kmetijstvo s tako industrijo, ki bo

dala našim pridelkom več vrednosti, in nam več dobička. Mi smo po večjem poljedelski narod, poljedelstvo je takorekoč naš poklic, in privedlo nas bo do sreče, blagostanja, neodvisnosti in svobode. Ne pomišljamo dolgo, ne bodimo pesimisti, to nas ne bo dovedlo do nikakega napredka. In združeni, sloge, je treba med nami. Posameznik nima istih udobnosti kot skupna, osredotočena moč. Vsi večji, omikanejši narodi se naseljujejo v skupinah. S tem ohranijo svoje svetinje; s tem obdržijo in širijo svojo narodnost; s tem si pridobijo veljavo in vzgled. Naši Kočevjarji naj nam bodo vzgled v tem oziru. Med slovensko maso se ta peščica Nemcev že stoletja vzdržuje, in ne bo nikdar propadla. Oni živajo iste in večje pravice kot mi Slovenci v naši deželi. Če se razcepimo v Ameriki, vtonili bomo v Angleščem jezikovnem velmorju prej ali slej. Če se pa združimo in smo zavedni živili bomo isti ogled kot Nemci, Francozi, Švedi, in drugi zedinjeni narodi. Zatoraj se treba naseliti na kos neobdelane zemlje. Farmi ni mogoče dobiti za skupno naselbino, in če se dobe so predrage, ali je pa kraj tako slab, da nam ga kmetje za mal denar rade volje prepuste. Se ve, trdega dela je treba v začetku na novi zemlji, a tega se ne strašimo, tega smo mi vajeni; in ko bomo vredili naše lastnine, bodo take kakoršne sami želimo, in veselile nas bodo mnogo bolj, kot farma, katero je kdo drug vstvaril. Slovenci v soseski pomagamo si lahko pri delu in povsod; skupno kupimo ložje kmetijske stroje in druge potrebščine, skupno prodamo ložje, boljše, in z manjšimi stroški naše pridelke; skupno vstanovimo lahko industrijske naprave in podjetja; skupno napravimo svojo občino s takim občinskim redom, ki bo nam vgaljal. Posamezniki smo nič; v edinstvi smo moč.

Dve pridni roki, bistra glava, dobra volja, in trden sklep za doseg vspeha so bolj potrebni pripomočki za vstanovitev novega doma, nove naselbine kot velika denarna sredstva. Na delo, slovenski možje! Čas hiti; pazimo, da nas ne bo prehitel. Na svidenje v koloniji "Slovenia"! Zdravstvujte!

KRANJSKA MESTA.

KRŠKO. (Dalje.)

A to ni izmodrilo kmetov niti graščakov.

Samovoljno in surovo obnašanje nekaterih graščakov, posebno v sosednji Hrvatskeji Frana Tahija, ki je imel zastavno graščino Sused, bil je povod novemu puntu 1573. leta. Iz Hrvatske, Stirske in Kranjske se zbere zopet blizu 40,000 upornikov. Upor je bil zdaj s prevdarmom osnovan. Vrhovni poveljnik je Ilija Gregorič, doma iz Ribnika v Metliški okolici. Ker je služboval več let pod Janezom Lenkovičem na slovenskeji meji, bil je upornikom spreten vodja. Koncem januarja 1573. leta se upro kmetje v sosednji Hrvatskeji; tem se pridružijo uporniki in postopači, katerih tudi takrat ni manjkalo, iz Kranjskega in Stirskega. Začetkom meseca svečana se je usotiril oddelek puntarjev onkraj Save z namenom, da si prisvoji Krško. To jim ni bilo ravno težavno, ker je bilo mnogo meščanov z uporniki jednih misli; zato jim izroče tudi brod. Zdj se uporniki vsujejo nad mesto, razgrajajo po svoje ter umore slehernega, ki se jim je stavil v bran. A vže tisti dan pride Jošt Turn s petsto brambovci in Uskoki. Vstopi se okolo Krškega, kamor so se bili umaknili uporniki — bilo jih je okolo 2000; od dveh strani jih zajame in boj se prične. Bil je srdit boj; uporniki so premagani in kar jim ni zbežalo, posekali so jih Uskoki na mestu; mnogo jih je utonilo tudi v Savi. Za kazen so Uskoki mesto do vsega izplenili ter pomorili vse, kar jim je prišlo živega v pest, ne prizanašajoč ženam niti otrokom. Godilo se je to v 5. dan svečana. Ujete upornike so odvedli v Ljubljano, kjer jih je mnogo izmed njih doletela grozna, nečloveška kazen; bile so jim roke in ušesa odsekana v svarilen vzgled drugim.

Tri dni pozneje obkolijo Štirski in Koroški vojniki pri Kozjem tudi glavnega vodjo Ilija. Po hudem boji je bila razkropljena četa upornikov, deloma pa tudi pobita. Ilija je ušel, a pozneje so ga ujeli ter na Dunaji obsodili. Šest dni pozneje je bila razkropljena pri Stubških toplicah tudi četa hrvaških upornikov, broječa nad 10,000 mož pod poveljstvom Matije Gobca, katerega so mislili uporniki izklicati za kralja. Strašna smrt je zadela glavnega vodjo Matijo Gobca. Posadili so ga v Zagrebu na železen prestol ter mu razbeljeno, z dolgimi žrebji obito krono zasadili v glavo. V groznih, neizrekljivih bolečinah je izdihnil svojo dušo podpihovalec kmečkega upora, ki je napravil toliko zla krivim in nedolžnim.

Kmečkega upora 1665. leta se Krško ni udeležilo. Bila jim je v spominu še nesreča, ki je zadela mesto v poprejšnem stoletju. Meščani so prisegli vku-

pe živeti in umreti ter se v bran postaviti upornikom, katerih se je bilo zbralo nekoliko tisočev. Iz Karlovca na pomoč prišedši granicirji in Uskoki so jih dobro naklestili. 'A Uskoki so —kamorkoli so prišli—izropali nedolžnega in krivičnega, da se Bogu usmilj! —pristavi kronist.

Mesto ni imelo nikoli svoje župnije, pripadalo je k Leskovskeji župniji, ki je jako stara; kdaj je bila ustanovljena, ne zna se. Leta 1274. se tam nahaja župnik Bertold. Bila je do konca 18. stoletja podložna Oglejskemu patrijarhatu. Pravico patronata je podelil patrijarh Janez Celjskim grofom. Po teh so posestva in pravice podedovali avstrijski vojvode. Sedanjio župniško cerkev v gotičnem slogu so postavili Kranjski stanovi 1500. leta v spomin dobljene zmage nad Turki. Večkrat — vzlasti o časih turških napadov — bivali so župniki v mestu. Vikarijat je bil ustanovljen še le 1768. leta.

Naj omenimo še nekaterih slavnih mož, ki so tu živeli ali pa bili tu rojeni. Iz 16. veka — časov Lutrovih homati — pomniti nam je Jurija Dalmatina, ki se je porodil v Krškem. Napisal je več knjig v slovenskem jeziku, preložil prvi sv. pismo na slovenski jezik, zna se, da v luteranskem duhu. Njegov Adam Bohorič je 1551. l. tu učil sinove dolenskih graščakov, prišel 1566. leta v Ljubljano za ravnatelja šolam in umrl 1598. leta. Napsal je več knjig.

V Krškem je umrl tudi najslavnejši zgodovinar Kranjske, Janez Vajkard Valvazor. Njegovi pradedje, prišedši iz Laškega, kupili so si Krško graščino. Porodil se je ta slavni mož v Ljubljani v 28. dan maja 1641. l.; bil je zelo učen, potoval mnogo po svetu, a ljubil svojo lepo domovino nad vse; njej je žrtvoval življenje in imetje. Njegovo najslavnejše delo je knjiga: "Die Ehre des Herzogthums Krain" — domovinoslovje v pravem pomenu — obseza 3320 strani s 533. podobami. V njej je na drobno naslikana Kranjska do njegove dobe. Vse to je pa stalo mnogo novcev. Bil je prišljen prodati vsa svoja obširna imetja. Kupil si je hišico v mestu, v kateri je sklenil v 19. dan septembra 1693. leta svoje delavno in za domovino prezaščno življenje.

Sedanje mesto šteje okolo 878 prebivalcev, ki se žive ob trgovstvu, obrtu in poljedelstvu. Jako ugodna lega mesta ob železniški progi "Zidani-most-Zagreb" pospešuje blagostanje mesta, ker gre ves vinski in drugi promet Dolenjske preko Krškega. Nadejati se je, da se bode mesto bolj in bolj razcvetalo. Za naobraznost skrbi četverorazredna ljudska in trirazredna meščanska šola.

XII. METLIKA.

Od Novomesta pelje cesta preko Gorjancev na Belokranjsko, in od ondot v Karlovec. Na prevalu, vrhu Gorjancev, odpre se popotniku nov svet. Globoko tam doli vidiš v meglenem ozačji Bosensko pogorje; na desnej vidiš stari Klek, ki se ti kaže iz daleč kakor kaka velika, stara pasja glava.

Cesta se vije po klancih, gori in doli — memo Suhora, ležečega na prijaznem holmci — po dolini mej gozdi in vinogradi tja do Metlike. Pri vrodu je prijazna dolinica; pravijo jej "pungert". Tu se svetkujejo na velikonočni in binkoštni ponedeljek narodne veselice, ki je "kolo" imenujejo. Ono stran mesta se vije počasna Kolpa, meječ Kranjsko od Hrvatske. Tu doli ob krogu Kolpe je stala baje stara Metlika, a zdaj so le travniki, njive in loze (gozdi); mesto se je skrčilo tja gori na reber okolo gradu, ker sedanja Metlika je naslonjena na pogorje Gorjancev. Nekoliko dalje na obrežji so tri cerkve, katerim se "pri treh farah" pravi. Tu so bivali v starih časih vitezi reda templarjev, ki je pa bil 1303. leta odpravljen.

Kdaj so se prvi ljudje naselili po teh krajih, tega nam ne pove zgodovina. Nekateri starinoslovci menijo, da je bila blizu Metlike — pri Hrašti — za časa Rimljanov rimska postaja "Crucio". Vender niso vsi jednakega mnenja. Pač se najdejo še zdaj po okolici spomeniki iz rimljanske dobe.

(Dalje sledi.)

Pozor, rojaki!

Prečitajte to pozornost, ker je v vašo lastno korist. To je pravi recept ali prepis od prof. H. Taterkam za A. Horwatovo Zdravilno Grenko Vino, ki ima od vlade v Washingtonu dovoljeno Serial No. 19925 Registered label No. 18075.

Rojaki! To vino ni ponarejeno ali kakšna goljufija. To je ta pravo zdravilno grenko vino za človeško zdravje. Prodaja se čisto poceni za gotov denar. Poskusite par steklenic vsacega; tako kot Kranjski Brinjevec, Tropinovec, Čista Slivovica, Grenko Vino in najkrepkejši Sporty Gin. Ako niste zadovoljni, pošljite nazaj, ker jamčim, da povrnem 10 odstot. več ko ste meni plačali. Pišite po cenik: A. Horwat, 600 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Protestantovski prenapeteži.

London, 9. sept. — Več protestantovskih družeb, ki so v nedeljo prosile kralja Edvarda, naj ne sprejme v avdicijci kardinala Vanutellija, papeževega odposlanca k mednarodnemu evharističnemu kongresu, je danes predložilo vladarju prošnjo, naj po ministru notranjih zadev prepove prireditve za nedeljo nameravane procesije katoliških društev, ker bi utegnile priti do izgrediv in krvoprolitja. Kralj ni smatral vrednim, da bi odgovoril na brzojavno prošnjo.

Više in više.

Vsi poskušamo zlesti više v svojem družabnem stališču in doseči uspeh svojih sosedov. Ta častihlepnost je zelo dobra, dokler imamo potrebno zmoglost in moč, ampak mnogoternike nahajamo, ki poskušajo nadkriti svoje sosede samo na videz in ki žive čez svoje razmere. To je pogubilo nele gmotno, marveč tudi telesno prav mnoge moške in ženske. Bodi skrben in nikdar ne pripusti v svojem naporu, da ti telo oslabi. Brzko opaziš, da ne moreš prejemati in prebavljati toliko tečne hrane, kolikor je potrebuje telo, da si ohrani svojo moč, začni uživati Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. To ti vzpodbudi vse organe k delavnosti ter jih dovolj okrepi, da bodo kos vsakemu delu. To zdravilo je zdaj pri vseh boleznih, ki jih naznanja izguba slasti in moči. V lekarnah. Jos. Triner, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Gnil čeljusti.

Mr. Frank Patak, Ennis, Texas piše sledeče: "Dovolim Vam, da rojakom naznanite v listih, da je Vaš Antiseptol jako dobro zdravilo. Naši otroci so imeli gnile čeljusti pa Vaš Antiseptol jih je popolnoma ozdravil." Seve-rov Antiseptol je antiseptična in prikladna solucija. Daje hitro pomoč pri neredih v grlu, gnilih zobeh i. t. d. To je najboljšo zdravilo. Rabi se lahko tudi za izpiranje grla in ust. Cena steklenici 25 centov. Dobi se v vseh lekarnah. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Vojska?

Milan, Italija, 23. avg. — "Corriere della Serra" poroča iz Carigrada: Govori se, da nadalje Bolgarija mrzlično hitro oboroženje, ki se je prekinilo, ko so proglasili v Turčiji ustavo. Nadalejevanje oboroženja je povzročil ruski poslanik v Zofiji, ki je rekel, da Rusija glede na svoje makedonske predloge ne odneha, ker ne zaupa novemu toku na Turškem. Rusko časopisje sploh tudi uradno piše o položaju v Turčiji zelo pesimistično.

Vojaške vaje v Avstriji.

Dunaj, 26. avg. — Po določbah o velikih letošnjih cesarskih vajah prihajajo letos v poštev poleg večjega števila čet v prvi vrsti tehniške pridobitve. Veliko vlogo imajo nove bojne pekarne, novi vozovi s kuhinjami, avtomobili, postaje brzojavljenja z iskrami in dva zrakoplovna oddelka.

Rdeča zastava.

Sprevodnik je dal svoji hčerki rdečo zastavo, da bi se z njo igrala. Povedal ji je tudi, da rdeča zastava na vlaku "nevarnost" pomenja.

"Ali ti vlak ustaviš, kadar vidiš rdečo zastavo?" vpraša deklica radovedno. "Seveda," odgovori oče, "drugače bi se lahko velika nesreča pripetila." Ko je oče odšel, je stekla deklica v

kuhinja k materi. Dobila jo je v kotičku, kjer je bridko jokala. "Kaj pa ti je, mamica?" vpraša otrok sočutno. Ker pa mati ne odgovori, pogleda otrok po sobi, da bi našel vzrok materine žalosti in glej! Na mizi zagleda steklenico. "O, že vem," zakliče deklica. "Kajne, mamica, zato jokaš, ker je oče zopet žganje pil." Mati je prikima, nato pa žalostno pravi: "O Bog, vsak dan je huje. Naposled izgubim še službo in potem smo na beraški palici."

Otroku so segle te besede globoko v srce. Kako naj pomaga? Tiho sede k materi in se zamisli. Čez nekaj časa pa mu obrazek veselja zažari, našel je novo misel — ki mora kaj izdati.

Ko pride drugo jutro sprevodnik k steklenici, da bi se z žganjem okrepčal, zagleda na steklenici rdečo zastavo, signal, da je nevarnost. Koj se domisli, kdo je to napravil. Sram ga je. Hitro vzame steklenico in jo vrže med čepinje, rekoč: "Odslej ne bom več pil." In bil je mož-beseda.

Naši zastopniki.

Rojakom, ki žele naročiti naš list, priporočamo naše zastopnike, ki so sledeči:

CALIFORNIA.

Za San Francisco, Cal. in okolico: John Stariha.

COLORADO.

Za Denver, Colo.: Geo. Paulakovich.

Za Pueblo, Colo.: Joseph Hočevar in Math Novak.

Za Leadville, Colo.: Ant. Korošec.

IDAHO.

Za državo Idaho: John Težak.

ILLINOIS.

Za Chicago, Ill.: Fr. Banich,

Za South Chicago Ill.: Lov. Samotarčan.

Za Waukegan, Ill.: John Divjak.

Za Peoria, Ill. in okolico: Math R. Papich.

Za La Salle, Ill.: Simon Jesenšek.

Za Springfield, Ill.: John Paternell.

Za Mt. Olive, Ill.: M. Gaishek.

Za Oglesby, Ill.: Anton Ass.

INDIANA.

Za Indianapolis, Ind.: John Hribernik.

KANSAS.

Za Fleming, Kans.: A. Skubit.

Za Kansas City, Kans.: Geo. Veselič.

MICHIGAN.

Za Calumet, Mich. in okolico: Nick Grabrijan.

MINNESOTA.

Za Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.

Za Chisholm, Minn.: Fr. Tancig.

Za Eveleth, Minn.: Pet. Snrovnik.

Za Hibbing, Minn.: Fr. Golob.

Za Soudan, Minn.: John Lovšin.

Za St. Joseph, Minn. in okolico: John Poglajen.

MISSOURI.

Za St. Louis, Mo.: Jos. Simonič.

MONTANA.

Za Great Falls, Mont.: Math. Ulrich.

NEW YORK.

Za Little Falls, N. Y.: Fr. Gregorka.

Za Brooklyn, N. Y. in okolico: Fr. G. Tassotti.

OHIO.

Za Cleveland, O.: John Russ.

Za Newburg, O.: John Lokar.

Za So. Lorain, O.: Ant. Kerhin.

Za Bridgeport in Lansing, O.: Mih. Hočevar.

Za Barberton, O.: Jos. Podpečnik.

PENNSYLVANIA.

Za Irwin, Pa.: Geo. Bohinc.

Za Wilkinsburg, Pa.: Geo. Previč.

Za Conemaugh, Pa.: Mart. Černetič.

Za Pittsburg in Allegheny, Pa.: John Verbišar.

Za Broughton, Pa.: Anton Demšar.

Za Burdine, Pa.: John Demšar.

Za Moon Run, Pa.: Fr. Machek.

Za Forest City, Pa.: Alois Miklavc.

Za Johnstown, Pa.: Jos. Likar.

Za Imperial, Pa.: Fr. Lokar.

Za Canonsburg, Pa.: Geo. Shaltz.

Za Rankin, Pa.: Math Kozan.

Za Reading, Pa.: John Jakljevič.

Za Pittsburg, Pa. in okolico: Ignac Podvasnik.

Za Etna, Pa.: John Skoff.

Za Steelton, Pa.: Jos. A. Pibernik.

UTAH.

Za Sunnyside, Utah: Anton Kosec.

Za državo Utah: Anton Palčič.

WYOMING.

Za Cumberland, Wyo.: John Pagon.

Za Rocksprings, Wyo.: Max Keržšnik.

WISCONSIN.

Za Milwaukee, Wis. in okolico: Jos. Kastigar.

NAPRODAJ FARMA, 60 AKROV, 3 milje severno od Lockport. Dobra poslopja. Proda se radi selitve. Cena \$75.00 za akro. Mora se prodati v 30 dneh. Naslov: Aug. Wittenkeller, Box 272, Lemont, Ill.

JOHN GRAHEK

GOSTILNIČAR.

Točim vedno sveže pivo, fino kafi torijsko vino, dobro žganje in tržirajboljše smodke. Prodajam tudi trdi in mehki premo-

TELEFON 7612.

toza N. Broadway.....JOLIET, ILL.

Kje je najbolj varno naložen denar?

Hranilni ulog je:
22 milijonov kron.

Rezervna sklada je:
860,000 kron.

**Mestna hranilnica ljubljanska**

je največji in najmočnejši denarni zavod te vrste po vsem Slovenskem.

Sprejema uloge in jih obrestuje po 4 odstotke. Rentni davek plačuje hranilnica sama.

V mestni hranilnici je najvarneje naložen denar. Za varnost vseh ulog jamči njen bogati sklad, a poleg tega še mesto Ljubljana z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Varnost je torej tolika, da ulagatelji ne morejo nikdar imeti nobene izgube. To pripoznava država s posebnim zakonom in zato c. kr. sodišča nalagajo denar maloletnih otrok in varovancev le v hranilnici, ker je le hranilnica, a ne posojilnica, pupilarno varen denarni zavod.

Rojaki v Ameriki! Mestna hranilnica ljubljanska vam daje trdno varnost za vaš denar.

Mestna hranilnica ljubljanska posluje v svoji palači v Prešernovih ulicah.

Naš zaupnik v Združenih državah je že več let naš rojak

FRANK SAKSER

109 GREENWICH STREET, NEW YORK, IN NJEGOVA BANČNA

PODRUŽNICA 6104 ST. CLAIR AVE. N. E. CLEVELAND, O.

POZOR! POZOR!

Bliža se sezona balov in domačih veselic. Skrbeti je treba, da bo zdrava pijača v dno pri roki. In to je gotovo



slovenski pop

ki ga izdeluje znana slovenska tvrdka

Joliet Slovenic Bottling Co.

913 N. Scott Street, Joliet, Ill.

Chicago tel. 2272, N.W. 480. Ob nedeljah N. W. 344.

Kranjski pop je najizvrstnejša pijača proti žeji, bolj okusna in hladilna nego katerakoli druga. Pokušite ga rojaki in rojakinje in prepričani boste, da trdimo zgolj resnico. Nadalje izdeluje ista družba raznovrstne sladke pijače v steklenicah, ki so vredne vsega priporočila. Rojaki podpirajte domače podjetje in držite se gesla:

SVOJI K SVOJIM!

J. J. KUKAR,

536 Belvedere St., Phone 1441.

WAUKEGAN, ILL.

ZASTOPNIK

vseh parobrodskih družb.

Pošiljam denar v staro domovino po najnižjem dnevnem kurzu. Priporočam se rojakom.

FRANK MEDOSH

9478 Ewing Ave., vog